

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՍԻ

ՀԱՖԹԱԼԸԳ ՂԱԶԵԹԱ

ՃԻԼՏ 2

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ՕԳՈՍՏՈՍ 2, 1912.

ՆՕ 31

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՇԵՐԻԱԹ ՎԷ ԻՆՃԻԼ

Էվվէքի պէնտիմիզտէ կէօթէրտիք քի, հայաթըմըզը, խուսուսա ախլագի հայաթըմըզը իտարէ էյլէյէն պիր թագըմ էսասլար վէ գաիտէլէր վար քի, անլէր թէպէտտիւլ էթմէզ, վէ պու գաիտէլէրի առէմլէր քէշֆ էտէրէք անլէրի պիր թագըմ ճիւմլէ եա տիւսթուր շէքլինէ գօրլար իսէ տէ, պու տիւսթուրլար եաիօս շէրիաթ ախլագիլէրի միւրուր ի զէման վէ թէպէտտիւլ ի անվալ իլէ թէպէտտիւլ էտէր: «Մովսէսին շէրիաթը» տէնիլէն տիւսթուր եա շէրիաթ սիսթէմի իշթէ պու նէվտէն, մուվագգաթ պիր թէրթիպ տիր: Օ շէրիաթը թէշքիլ էյլէյէն էմրլէլի վէ նէհիլէրի միւթալաա էտէրսէք կէօրէճէյիլ քի, անլէր օ վագթլարըն էհալիսինին իհթիյաճաթ վէ թէսավվուրաթընա մուվագգաթ օլարագ թէրթիպ էտիլմիշ տիրլէր: Մէսէլա օ գալմ իպատէթ էտէճէք իտի, լաքին արալարընտա պիր Մէսին իւմիտի պուլունուպ, օ Մէսին իսէ հալա կէլմէմիշ օլտուղունտան, պիթթապի տինի մէրասիմին էփէյի պիր գըսմը օ Մէսինին զուհուրունա վէ իւրտմէթլէրինէ ըէմզ ու քինայէ մագամընտա ալինլէրտէն իպարէթ օլա-

ճագ իտի: Օ վագթըն էհալիսի չօգ գարը ալմագ առէթինտէ պուլունտուղլարընտան իֆֆէթ գաիտէլէրի պու ուսուլա մուվագգաթ սուրէթաէ իզա հէտիլմիշ տիր: Օ զէմանլարտա էսարէթ, եանի առէմ ալըպ սաթմագ առէթ օլտուղունտան, թէմէլլիւքէ աիտ շէրիաթլար պու առէթի հիւսապա ալարագ թէրթիպ էտիլմիշ տիր: Ինսանըն ճէսէտ վէ բուհընըն իսթիրահաթը վէ տինի հայաթընըն նէմասը իշիւն եհտի կիւնտէ պիր թաթիլ էթմէսի փէք թապիի տիր, պունուն իշիւն անա պիր կիւն թաթին էթմիշ տիր: Քէզալիք հայաթըն հէր տաիրէսինէ աիտ օլան պիր թագըմ էսասլար՝ օ ասըն մաթլուպաթընա վէ օ գալմըն իհթիյաճաթընա մուվագգաթ պիր թարղտա պիր շէրիաթ ճիւմլէսի սուրէթինէ գօնուլմուշ տըր: Պու շէրիաթ ճիւմլէսինին Ալլահ թարագընտան վէրիլմիշ օլմասը տա ֆարգ էթմէզ իտի, զիրա Ալլահ օ ապըլարտա եաշայան, օ ասըլարըն մալիւմաթ վէ մէտէնիլէթինէ վագըֆ օլան վէ օ զէմանլարա մախուս հալ ու քէյֆիլէթլէր իշինտէ եաշայան պիր գալմա շէրիաթլար վէրիյօր իտի: Պիղղարուրէ պաշգա շէրիաթլար կիպի Մովսէսին շէրիաթը տա մուվագգաթ իտի: Քրիստոսուն զուհուրունտէք իսրայէլ միլլէթի

պու չերիաթլար իլէ իտարէ օլունտուլար իսէ տէ, անըն զուհուրունտան սօնրա պիթ- թապի պու չերիաթլն նուֆուզունճա պէօ- յիւք վէ էսասի թէպէտտիւլ վուգու պուլ- մուշ տըր:

Քրիստոս քէնտիսի Մուսավի թանգըմ ալթընտա տօղմուշ օլտուղու իչիւն օթան- զըմըն չերիաթլնա հիւրմէթ էյլէտի իսէ տէ, էվվէլա օ չերիաթլն հարֆընտան իսէ ըուհունա նաղարը տիգգաթ ճէլպ էյլէ- տի: «Պէն չերիաթլ իպթալ իչիւն տէյիլ անճագ իթմամ իչիւն կէլտիմ» (Մատթ. 5. 17) տէյիպ, դատիմ չերիաթլն տէրին վէ ըուհանի մանասընը իզահ էթմէքլէ, (Մատթ. 5. 21—48) ատէմլէրին նաղարը տիգգաթլընը չերիաթլն էսասընա եանի Մուսավի թանգըմտան օ թանգըմըն էսասը օլան հագիգաթլարա ճէլպ էյլէտի, վէ շայիրտլէրի պու չէյի անլայըպ տա, պիւլ թաղըմ խարիճի չերիաթլարտան կէրի տուրմաղա պաղաարդլարընտա, անլէրին պու ֆիլիլինի թագպիհ էտէն Փարիսիցի- լէրէ «Եէնի շարապը էսկի թուլումլարա գօմաղլար» տէյէրէք, քէնտիսիսինն եէնի պիր թանգըմ մէյաանա կէթիլտիլինի իլան էյ- լէտի. (Մատթ. 9. 14—17):

Քէզալիք Քրիստոս տինին պիր թագըմ չերիաթ իճրասը տէյիլ անճագ ըուհանի պիր հայաթտան իպարէթ օլտուղունու թէէքիտ էտէրէք, (Յովհ. 4. 23—24) վէ պիւլթիւն էօմրիւնտէ տաիմա չերիա- թլն խարիճի սուրէթինէ տէյիլ, անճագ ըուհունա էհէմմիյէթ վէրէրէք, ատէմլէրի Մուսավի չերիաթ թանգըմընտան, Ալլահ իլէ էվլաալըգ ալագասընա տավէթ էթ- մէքտէ օլտու:

Քրիստոսուն պու թալիմինի քէնտի շակիրտլէրի վէ սօնրա քիլիսէ էյի անլա- տը: Շակիրտլէր էվվէլա Խրիսթիանլըղը Եհնուտիլիքտէն ֆարգլը պիր չէյ անլամա- յըպ, պիր միւտտէթ հէքէլաէ Եհնուտի ալին ու մէրասիմինի քէմալը սատագաթլա

իֆա էտէրլէր իտի: (Ամալ 2. 46) լա- քին թէտրիճէն քիլիսէ Քրիստոսըն թալի- մաթընըն ըուհունը անլատըլար: Ստեփան- նոս Մովսէսին ալինլէրինին թէպտիլ օլա- ճաղընը սէօլլէտի, (Ամալ 6. 14) ըէսուլ- լար թաիֆէտէն տէօնէնլէրին Մովսէսին չերիաթլնտան մուաֆ թուլթուլարընա գարար վէրտիլէր, (Ամալ. 15) նիհայէթ Պօղոս Առաքեալ Եհնուտի չերիաթլնըն ին- ճիլէ օլան ալագասընը վիէք վաղըհ պիր սուրէթտէ քէնտի ըիսալլէրինտէ իզահ էյլէտի: Օ կէօսթէրտի քի, Մովսէսին ճիւմէ չերիաթ թանգըմը անճագ տիւն- հայը Քրիստոսա կէթիլմէք իչիւն պիր միւէտտիպ խըտմէթիլի կէօրմիւշ օլուպ, Քրիստոսուն կէլմէսի իլէ արթըգ անըն պի- զիմ իւղէրիմիզէ պիր նուֆուզու գալմամը տըր: (Գաղ. 3. 24: 4. 4, 5, վէ սաիրէ.) Վագաա օ չերիաթ ճիւմէսինին (սիւսթիմ) ալթընտա տուրան էսաս եանի ըուհ պա- գի տիր, իպթալ օլմաղ: Քրիստոս օնու իպթալ էթմէյէ կէլմէտի, լարին օ էսասը թալիմ էթմէք իչիւն Մովսէսին օնա վէր- տիլի գալըպ զաիլ օլտու կիթտի: Մէսէլա գուրպանլարըն մանասը վէ ըուհու տալա իպթալ օլմաղ. կիւնահ տաիմա գան իլէ վէ քէտէրլէ քէֆարէթ օլունուր, լաքին հէքէլ վէ գօլունլար վէ սըղըրլար վէ գապ գաճաղլար հէփ ֆէսիւ օլունուր: Միւլ քիւմիւզիւ Ալլահա վագֆ էթմէք էսասը թէպտիլ օլմաղ, լաքին Ղուի 27նճի պապ- տաքի չերիաթլար չիմտի նաֆըղ տէյիլ տիր: Վագաա իֆիֆէթ էսասը վէ զինա էթ- մէմէք պագի տիր. լաքին թէաստուլտ ի գէվճաթ չերիաթլ իպթալ օլունուր: Պու շունա պէնղէր, պիր չօճուգ մէթթէպտէ իքէն մուալլիմի անա էփէյի գանունլար հափար, վէ չօճուգ օ գանունլարա կէօրէ իչլէմէյէ մէճպուր տըր. լաքին չօճուգ տիփլոմայը ալըպ մէթթէպտէն չըգընճա մէթթէպ նըզամլարընտան տա մուաֆ օ լուր: Վագաա օ նիզամլարըն ըուհունա

տախմա թապի տիր. նիզամ ու ինթիզա-
մա ըրայէթ էթմէլի, նէզաքէթ վէ հիք-
մէթ իւզրէ իշլէմէլի. լաքին մէքթէպ նի-
զամնամէսի քէնտի իշին արթըզ. նափըզ
տէյիլ տիր: Թամմ պէօյլէ տիր Խորիաթի-
յանլարըն հալի: Մուսավի «շէհաթ մու-
գատտէս վէ էմր մուգատտէս վէ հագգ
վէ էյի տիր:» (Րօմ. 7. 12) լաքին պիզ
Քրիստոստա պու շէրիաթ ալթընտան զուր-
թուլմուշուզ: Արթըզ Քրիստոստա շէրիա-
թըն էսաա վէ ըուհունու էօյրէնտիյիմիզ
իշին, հարֆընտան ազատ օլտուգ: (2
Կորն. 3. 6. 14: Գաղ. 3. 23—26 վէ
սահրէ): Պունը Իպրանիլէր ըիսալէսինին
միւլէլիֆի տէ կիւզէլ վէ աշըզ պիր սու-
րէթտէ իլան էթտիքտէն սօնրա Մուսավի
շէրիաթ իշին տէյօր, «Եէնի տէմէսիլլէ
էվլէքիյի էպրի գըլըշ, վէ էսքի վէ փիր
օլանըն զէվալը եագըն տըր: «Իպր. 8.
13):

Քրիստոս պիզէ էվաալըզ ըուհու վէ-
րէրէք, պիլծիւմլէ շէրիաթլարըն է-
սասը օլան մուհապպէթ գաիտէսինի տէ
քէնտի հայաթընտա պիզէ կէօթէրտիք-
տէն սօնրա, Բուհիւլ գուտս իլէ պիզի
պիլծիւմլէ շէրիաթլարըն մէնպար օլան Այ-
լահա շախսէն ըապթ էտէր, վէ պէօյլէճէ
պիզի հուրրիյէթ շէրիաթընա թապի գը-
լար: Պունտան սօնրա պիզ շէրիաթըն ըու-
հունտա եաշարըզ վէ հարֆընա էսիր օլ-
մայըզ:

Պիզիմ անլատըզըմըզ ինծիլ պու տըր:
Վէ չիմաի Շաքաքապահ պիրատէրլէ-
րիմիզլէ արամըզտա մէվգու ը միւպահէսէ
շու օլուր: Ահտը աթիգտէ Շաքաթ հագ-
գընտա օլան շէրիաթըն «ըուհ» ու նէ տիր,
«հարֆ»ը նէ տիր, էօզիւ նէ տիր, գա-
պուղու նէ տիր, պազի օլանը նէ տիր,
մուվազ գաթ օլանը նէ տիր:

Շաքաքապահլար տէյօրլար. Հաֆ-
թանըն ֆիլան կիւնիւնիւ եանի Շաքաթը
թութմագ, էմրին հայաթը վէ ըուհու
տըր: Էօյլէ մի:

Սէվինիրիզ քի, պու խուսուստա ին-
ծիլ պիզի զուլմէթտէ պրագմամըշ տըր:
Էվլէլա շունը տէրիաթըր էտէլիմ քի,
վազթըն թէպէտտիւլ էտէն զայրի մուայ-
յէն պիր գըսմը՝ ախլագի հայաթըն էսա-
սընը թէշքիլ էտէմէզ: Շաքաթ կիւնիւ
տուրան պիր քիմսէ իշին 24 սաաթ, սիւ-
րաթլա զարպա տօղրու եօճուլուգ էտէն
իշին 24տէն զիյասէ պիր զէման վէ շար-
գա տօղրու եօճուլուգ էտէն իշին 24
սաաթտան էքսիք պիր միւտտէթ տիր:

Պէօյլէ թէպէտտիւլ էտէն պիր ունսուր
ախլագի շէրիաթըն ըուհու օլամագ: Օն
էվամիրին տէօրտիւնծիւսինտէքի էսաա՝
հաֆթատա պիր կիւնիւն ճէսէտ վէ ըու-
հուն րահաթընա թախսիս օլունմասը տըր:

Շու տա սահիհ տիր քի, պիլթիւն
վազթըմըզ Այլահըն օլտուղու հալտէ՝ ա-
նըն ֆիլան կիւնիւ պաշգա կիւնլէրտէն
ֆարզըլ պիր մէզիյէթ վէ մահիյէթէ մա-
լիք տէյիլ տիր: Կիւնիւ թագտիս էտէ-
ճէք օլան ատէմ տիր, զիրա ատէմ Շա-
քաթ իշին տէյիլ, անճագ Շաքաթ ա-
տէմ իշին եարատըլտը:

Լաքին պու պապտա ինծիլ պիզի զուլ-
մէթտէ պրագմամըշ տըր: Պօղոս Առա-
քեալըն իֆատէսի փէք վազըհ տըր: Կող. 2.
16տա եազըլմըշ տըր քի «Իմաի եէ-
մէք եա իշմէք եա պայրամ եա այ պաշը
եա սէպթ կիւնլէրի խուսուսունտա քիմսէ
սիզի հիւքմ էթմէսին: Շաքաքապահլար
պուրատաքի «սէպթ կիւնլէրի» թապիրինի
Շաքաքապահլըզ ալէյհինտէ կէլէճէք իթի-
րազըն թէէսիրինտէն գուրթուլմագ ի-
շին Եէհուտի պայրամլարը մանասընտա
թէֆսիր էթմէյէ գալգըշըյօրլար: Հալ
շու քի, էվլէլա սէպթի «սէպթլէր իշինտէն
շըզարմաղա ալլա սէլահիյէթլէրի եօզ:
Սանիէն պու «սէպթ»լէր «պայրամ»լար
մանասընտա իսէ, Դիւ. 23. 2, 3տէ
հաֆթա սէպթի տէ պայրամլար արասըն-
տա սայըլըյօր: Տէմէք քի, մէզքիւր այլէթի

«պայրամար խուսուսունտա քիմսէ սիզի հիւքմ էթմէսին» տէյու օգույաճազ իսէք Ղեւիլիէրտէքի թարիֆ միւճիպինճէ հաֆթա սէպթի իչիւն տէ հիւքմ էթմէք ճաշիկ տէյիլ տիր : Իմտի նիչիւն Շաքաթապալար պիզի Շաքաթը թութմատըղըմըղ իչիւն հիւքմ էտիպ , պիզի «ճանաւարըն միւհրի իլէ միւհրէնմիլ» սայըյորլար : Պու հիւքմէրինի ինճիլէ միւթապըղ կէօրմէյորըղ : Եինէ Պօղոս առաքեալ իլէ տէրիզ , «Բիմի պիր կիւնիւ տիկէր կիւնտէն իւթիւն թութար , վէ քիմի հէր կիւնիւ միւսապի թութար . . . կիւնէ իթիպար էտէն վէ կիւնէ իթիպար էթմէյէն Բապպ իչիւն իթիպար էթմէզ . . . լաքին սէն նիչիւն գարնաաշընը հիւքմ էտէրսին , եախօտ սէն նիչիւն գարնաաշընը թահգիր էտէրսին , զիրա ճիւմէմիլ Բրիստոսուն մահրէմէսինէ իհզար օլունաճաղըղ» : (Բօմ . 14 . 5 , 6 , 10 :

Լաքին պիլ օն էվամիրի թահգիր մի էտէրիզ . խայր : «Կաթլ էթմէյէսին» իսթէր Մափսէսին շէրիաթընտա պուլունսուն իսթէր Պուտտանըն , անա հիւքմէթ էտէրիզ : «Փէտէրինէ վէ վալիտէնէ հիւքմէթ էյլէ» իսթէր օն էվամիրին Ճինճիսի օլուն իսթէր Գօնֆիկիտսըն էմրլէրինին պիրինճիսի օլուն , այնի տէրէճէտէ հիւքմէթէ շայան տըր : Վազաա Չինլի՝ Գօնֆիկիտս էմր էթմիլ օլտուղու իչիւն եալան սէօյլէմէզ : Պիր Եէհուտի՝ Մուսապի շէրիաթտա նէհի էտիլտիլի իչիւն եալանտան իճթինապ էտէր , պիլ իսէ Բրիստոստա եէնի մախլուգ օլտուղումուղ իչիւն եալան սէօյլէմէյիլ : (Կոլ . 3 . 9—11)

Շու հալտա Շաքաթապալար պիզի կէրի Մուսապի շէրիաթտա տալէթ էթմէքլէ պիզի տահա կէնիլ պիր հայաթա տէյիլ , տահա տար պիր հայաթա , քեամիլատէմ օլմաղա տէյիլ , անճազ չօճուղլուղա , րուհանի հայաթըն էտաթնա տէյիլ պիզի անճազ գապուղա վէ հարֆա տալէթ էտիյորլար :

ԱՅՎԱԼ Ը ՋԱԶՐԻԷ

Խէշաւքեար զապիթան կրուիլի . — Ախիրէն մէժէքէթիմիլտէ վուգու պուլան թէպտիլաթըն միւսէպպիպլէրի՝ զապիթան արասընտա թէշէքքիւլ էթմիլ օլան կիզլի պիր ճէմիյէթ օլտուղու անլաշըլըն տըր : Անլէր իթթիհատ վէ Թէրազզը ճէմիյէթինին չարվըգ սիյասէթինի , խուսուսինթիխապաթը ախիրէտէ իճրա էտիլէն հօյտուղուղլարը վաթան իչիւն մուճիպի ֆէլաքէթ վէ խիլաֆը մէշրութիյէթ առտ էտէրէք , օլ պապտէ պիր չարէի նէճաթ թէհիյլէ էթմէք մագսէտիլլէ թէշէքքիւլ վէ օրատտա փրօփալկանսա էթմէքտէ պուլունմըլ տըրլար կէօրիւնիյօր : Մահմուտ Շէվքէթ փաշանըն իսթիֆաթը վէ պատէմա Սաիտ փաշա գապինէսինին սուգութը , իշպու «Խէլապեար զապլէթան կրուվը»նըն իճրաթըլ նէթիճէսի օլմուլ տըրլար : Մէզքիւր կրուիլըն պէյաննամէսի պաղը զաղէթալարտա նէշրէտիլմիլ օլմաղլէ՝ պուրատա անըն խիլասասընը տէրճ էթմէք միւնասիպ կէօրիւլմիւլ տիր : «Մէմէքէթիմիլգին կէշիրմէքտէ օլտուղու տէվրէի պիւհրան պու կիւնլէրտէ հատա պիր շէքլէ կիրիյօր : Ինգիրաղ թէհիլքէլէրի եինէ պաշ կէօսթէրիյօր՝ Վաթան՝ տէվրի համիտի նիհայէթլէրինէ տօղրու սիւրաթլէ կիթմէքտէ օլտուղու հաֆրէի (չուգուր) ինգիրաղա պու կիւն տահա պէօյիւք սիւրաթլէ Էազլաշըյօր : Պու սէպէպտէն Օսմանլը զապիթանընա երնէ պիր վազիֆէի համիյէթ թէրէթթիպ էթտիլինի իթիրաֆա մէճպուրուղ . . . Պիլ զապիթլէր պիրլէշէրէք պիր կրուփ սուրէթիլլէ մէթալիպաթըմըղ արղ վէ գապուլ էթտիրմէյէ մէճպուր օլտուղումուղտան տօլայը միլթէէսիւֆ իլ : Նէ եափալըմ , իլլէր քէնտի քէնտինէ (լութֆէն) տիւղէլմէյօր : Պու պէօյիւք ֆէլաքէթին էսպապընը տէրին տէրին տիւչիւնտիւքտէն սօնրա աթի-

տէքի թալէպէրի արդէթմէք գարարկիր
օլտու : 1, էլեւեվմ մէմլէքէթի իտարէ
էտէն գապինէ եւերինէ՝ էվրօփանըն էմի-
յէթ ու իթիմատընը գազանապիլիր նա-
մուսքետար վէ մուգթէտիր զէվաթտան միւ-
րէքէպ պիր գապինէնին մէվգի ի իգթի-
տարա կէթիրիլմէսի : 2. Հիւքիւմէթ իչի-
նէ հիչ քիմսէնին, զայր ի մէսուլ հիչ պիր
դուվլէթին միւտախէյէ էթտիրիլմէմէսի :
3. Գապինէնին թէպէտտիւլունտէն սօնրա
հէման զայէթ պիթարաֆանէ վէ միւշիքտա-
ֆանէ (ինճէ) թէտպիգաթ իճրա գըլընա-
րադ, պու կիւնքի միլլէթ մէճլիսի էյէր
տամալը միլլիյէյէ մուզայիր սուրէթտէ վէ
ճէպրէն ետվըլան ինթիսապաթ նէթիճէսի
պուլունտուլու թէհազգիւգ էտէրսէ, մէճ-
լիսին ֆէսիսի վէ ինթիսապաթըն թէքրար
իճրասը : » Պէյաննամէտէ՝ մէմլէքէթէ տաիր
օլան պու մաթլուպաթ թէմամըյլէ վէ
պիլֆիլիլ գապուլ էտիլտիքտէն սօնրա,
Օսմանը օրտուսու մէնսուպիննտէն հիչ
պիր քիմսէնին սիյասիյաթ իլէ իշթիզալ
էթմէյէճէյի զիքր վէ անաէն սօնրա օր-
տուճա պազը թէնսիգաթ ու իսլահաթըն
իճրասը թալէպ էտիլիյօր : Օրտուտա չու
հիսսի համիյէթի վէ վաթանը խէյաւս վա-
զիֆէսինին չու սուրէթլէ ղէլէյան վէ թէ-
ճէլլիսինի կէօրմէք պաիս ի թէսէյլի տիր :
Մամաֆիյի պիտայէթի մէշլութիյէթտէ
իթթիհատ վէ թէրազը ճէմիյէթինին
տախի պու նէվ չայանը թէպրիք պէյան-
նամէ վէ վասուար իլէ իշէ միւպաշէրէթ
էթմիշ, ֆազաթ չօգ կէշմէզտէն հէփ իւ-
միալէրի պօշա չըգարմըշ իտիլինի տէր-
խաթըր էթտիրիմիզտէ աճէպա պու եէնի
հարէքէթի իտարէ էտէնլէր մէմլէքէթին
հազիգի իհթիյաճաթընը կէօրիւպ ան-
լէրի ըէֆ էթմէյէ սայ էտէճէքլէ՛ր մի,
տէյու սիւալ էթմէքտէն քէնտիմիզի
ալամայօրըղ : Իւմիտ էտէրիզ քի, « Խէ-
լաքետար զապիթան » իթթիհատ վէ թէ-
րազգընըն խաթալարընտան իհթիրալ

էտէրէք, վէ մազինին վէգայիիրտէն միւ-
թէնէպպիհ օլարապ՝ մէմլէքէթին « էլամէթ
ու պազասընը թէհատիտ էտէն հէր նէվ
ճէքէյանը զապթ վէ վաթանը խէյաւս
միւգթէտիր օլաճազլար տըր :

ԳԱՐԻԲԷԼ ԷՃ. ՆՈՐՈՏՈՒԿԵԱՆ

էրմէնի խաւրիճիյէ նազըրը.— Գաբրիէլ
էֆ. Նորատունկեանըն եէնի Գապինէտէ
Խարիճիյէ նազարէթինէ թային օլունմասը
չայանը թէպրիք պիր վազըա տըր : Պուն-
տան էվլէլ տիկէր նազարէթլէրտէ Խրիս-
թիյան նազըրլար պուլունտու իսէ տէ
Խարիճիյէ նազարէթի չիմսիյէտէք հիչ պիր
Խրիսթիյանա թէվաի էտիլմէմիշ իտիւ Խու-
սուսա պու կիւն էվրօփա տէվլէթլէրինտէն
պիրիսի իլէ մուհարէպէ էթմէքտէ պու-
լունտուլումուզ հալտա խարիճի միւնասէ-
պէթլէրիմիզ փէք նազիք պիր հալ ու
մէվգիտէ պուլունմագտա տըր, վէ տիկէր
թարաֆատան տախիլտէ պէլլի սիյասի թէ-
պէտտիլաթ վազու պուլուրքէն ֆէվգ էլ
ատէ հալ ու քէյֆիյէթլէր ալթընտա պի-
թարաֆ վէ թէճրիպէտիտէ պիր Գապինէ
թէշքիլ էտիլմէք իճապ էյլէմիշ տիր : Իմ-
տի պէօյլէ պիր պիւհրանը վազթտա,
պէօյլէ նազիք վէ մուհիմմ պիր մէվգիյէ
պիր էրմէնինին թային օլունմասը, միւշա-
րիլէյհէ գարըշ Զաթը Շահաննէնին վէ միլլէ-
թին թաշըմագտա օլտուլու եիւքսէք իհթի-

սասաթը էմիլիյէթքեարանէյէ պէօյիւք պիր տէյիլ տիր : Ֆիլվագը տա Նորատունկեան էֆ. կերէք նէշը էյլէտիյի պէօյիւք էսէրլէ-րի, կերէք ուսուրը սիյասիյէյէ վուգուֆը, վէ կերէք իտարէտէ կէօսթէրտիյի իգթի-տար վէ էնլիյէթի ճիհէթիյլէ քէնտիւնին պէօյլէ պիր մէսնէտի ալիյէ լայըգ պիր զաթ օլտուղունը իսպաթ էյլէմիշ տիր : Իթթիհատ վէ թէրագգը ֆըրգասընըն մէսլէյինտէ պէլլի պիր գուսուր, մուհիմ մէմուրի-յէթլէրտէն վէ մէվգիլէրտէն զայրի Միւս-լիմ անասըը թէպիտ էթմէք իտի : Հալ շու-քի, պու տիյարտա մէշրութիյէթի թահ-քիմ էթմէնին էն էմին թարիգի ուսուրը իտարէի տէվլէթտէ անասըը միւխթէլի-ֆէնին իշթիրաքընը թէէմին էթմէք տիր : Իւմիտ էտէրիզ քի, պու մէսլէքին հիւսնի թէէսիրի կէօրիւլէրէք տէվաիրի հիւքիւ-մէթին հէր թարաֆընտա թաթպըգ էսի-լէճէք տիր :

Ճափօնիա վէ Բուսիա . — Պու կիւն-լէրտէ ճափօնիա իլէ Բուսիա արասընտա կէօրիւլէն մուգարէնէթ էփէյի տիգգաթ ճէլպ էթմէքտէ տիր : Վագաա ճափօնիա ինկիլթէրրա իլէ պիր իթթիհատ թէշքիլ էթմէքլէ Բուսիա իլէ օլան մուհարէպէսին-տէ ինկիլթէրրանըն վագիյէթինտէն չօգ իսթիֆատէ էյլէտի իսէ տէ, պու կիւն-լէրտէ ճափօնիանըն մէնաֆիի քէնտիւնին ինկիլթէրրատան զիյատէ Բուսիայա տէօն-տէրիյօր տէյու կէօրիւնիւյօր : Չինտէ վու-գու պուլան թէպէտտիլլաթտա պու իրի տէվլէթ տիկէր տիւվլէի մուազզամատան զիյատէ ալագատար պուլունույօրլար : Ման-չուրիա, Մօնկօլիա վէ Չին թիւրքիսթանը-նըն եէնի Չինէ օլան ալագատը թային օ-լունմագտա տըր : Վէ Չինին մէգքիւր մէմ-լէքէթլէրտէ նուֆուղու էքսիլիքճէ ճա-փօնիա Մանչուրիայա, վէ Բուսիա Մօնկօ-լիա վէ թիւրքիսթանա տօղրու քէսքին կէօղ իլէ պագմագտա տըրլար : Շու չալ-տա Չինին չիմալընտա ճափօնիա իլէ Բու-

սիա մէնաֆիի պիրլէշիյօր տէյու կէօրիւ-նիւյօր : Պու մէնաֆիի թէէմին էթմէք ի-չիւն պու իքի տէվլէթ արասընտա պիր իթթիհատա, ագալլի պիր իթիլաֆա լու-զում կէօրիւնիւյօր : Պու իթիլաֆ պիր ճի-հէթաէն ինկիլիզ մէնաֆիինէ մուզայիր օլտուղունտան, (զիրա Չինտէ ինկիլթէրրա մէնաֆիի տահա զիյատէ սքաքուզօնըն տէվամընը թալէպ էտէր,) պունլարըն ի-թիյաֆ եա իթթիհատը ճափօնիանըն ին-կիլթէրրատան սօղումասը տէմէք օլաճագ տըր : Շու սըրատա ֆրէնս Գացուրա կիպի պիր տիփլօմաթըն էվրօփա վէ Ամէրիգայա սէյյահաթ էտէրքէն էն էվլէլ Սէնփէթըրս-պուրկը զիյարէթ էթմէսի, վէ պու զիյա-րէթէ հէր իքի մէմլէքէթտէ պէօյիւք է-հէմմիյէթ աթֆ էսիլմէսի ինկիլիզլէրին ֆիրրինի էփէյի պուլանտըրըյօր : Պէօյլէ պիր իթթիհատ մէվգը ի իճրայա գօնու-լուրսա, խուսուսա Ագսա ի Շարգըն փօլի-թիգասընճա պէօյիւք վէ մուհիմ թէպէտ-տիլլաթ հուսուլա կէլէպիլիր :

Ամէրիգասա էսիլիլի . — Ճէնուպի Ամէրիգանըն ֆէրու ճիւմհուրիյէթինին չի-մալ թարաֆընտա Ամաղօն նէհրինին կէչ-տիլի էյալէթլէրտէ լասթիք հասըլաթը փէք մէպղուլ օլտուղունտան, օրատա Ամաղօն-լասթիք-գումփանիտանըն աճէնթլէրի լաս-թիք թօփլամագ իշի իլէ մէշղուլ պուլու-նույօր : Պու գումփանիա էվլէլա ինկիլիզ-լէր թարաֆընտան թէշքիլ էսիլմիշ իսէ տէ, չիմսի մէրքէզլէրի փէրուտա տըր : Պու գումփանիանըն ատէմլէրի օ տիյարտա սա-քին օլան եէրլիլէրի թուլթուպ, վէ պաղը ինկիլիզ միւսթէմլէքէսինտէն զինճիլէրի կէ-թիլիպ ճէպրէն ծնարա լասթիք թօփլա-տըյօրլար, վէ պու : եէրլի գապիլլէրի թէհատ էտէրէք՝ վէ նիհայէթ գարչը գօյանլարը էօլտիլէրէք քէնտի մագսէտ-լէրինէ խըտմէթ էթտիլիյօրլար : Պիչարէ եէրլիլէրի ատէթա էսիր կիպի գուլանըպ անլէրի քէնտի մալլարը իմիշ կիպի թագ-

Երկ Էտիյորլար: Պու Եերլի գապիլէ Էհա-
լիսի 1906տա 50,000 նուֆուս թախմին
օլունուր իքէն, պու կիւն պու թազերիգ
նէթիճէսինտէ անճագ 8,000 գալըլլար
տրր: Պու հալը Ինկիլիզ հիւքիւմէթի ան-
լալընճա քէնտինին Ռիտաքի գօնսօլս ճէ-
նէրալը Սըր Բօճէր Քէյսմէնթի օրայա կէօն-
տէրիպ թահգիգ Էթտիլմիշ, վէ միւմաի-
լէյհ հագիգաթ ը հալը Սըր Էսուլըրտ Կրէ-
յէ խապէր վէրմիշ տիր: Միւշարիլէյհ
տախի հէմ փէրու հիւքիւմէթինին հէմ
Մ. Ամէրիգանըն նազար ը տիգգաթընը
պու Էսէֆլի հալա տալէթ էյլէմիշ տիր:
Կէչէն սէնէտէն պէրու Սըր Էսուլըրտ Կրէյ
պու մէսէլէյէ մէգքիւր հիւքիւմէթլէրին
իլթիրաք վէ մուալէնէթինի տալէթ էթ-
միշ օլուպ, պու կիւնլէրտէ տէ պաշգա
պիր Եօլ տիւշիւնիւլմէքտէ օլմուշ տրր:
Փէրու Դանուն ը Էսասիսինճէ Դաթօլիք օլ-
մայան պիր ֆըրգանըն միսիօնէրլէրի օ
մէմլէքէթտէ իլլէյէմէզ իմիշ: Պու սէպէպ-
տէն տիւշիւնիւլիյօր քի, պիր Դաթօլիք
միսիօնէր չիրքէթի օ մէմլէքէթէ միսիօնէր-
լէր կէօնտէրէրէք, օ պիչարէ գապիլէլէր
արասընտա իլլէսինլէր՝ վէ անլէրի պու Է-
սիր սիւրէն աճ կէօզլիւ թիւճճարլարըն
թէարուզաթընտան հըֆզ էյլէսինլէր: Զի-
րա պէօյլէ Էճնէպի միսիօնէրլէր անլէրին
ահվալընա վագըֆ օլուպ, հիւքիւմէթին
նազար ը տիգգաթընը անլէրին իւզէրինէ
ճէլպ Էտէրսէ՝ հիւքիւմէթ պու թէատտի-
յաթըն Էօնիւնիւ ալապիլիւր: Ինկիլիզլէր վէ
Ամէրիգալըլար պէօյլէ պիր միսիօնէր չիր-
քէթինէ մուալէնէթի նագտիյէտէ պու-
լունմաղա հազըր տըրլար: Էթթէտէ իսէ
Ալմանիա մաթպուլաթը, խուսուտա Դաթօ-
լիքլէր պու մէզալիմի փէրուտա միթէմէք-
քին Ինկիլիզլէրէ աթֆ էթմէքտէ տիրլէր:

ՍՈՒՒԱՊԵՐԱԹ

ԷՎՐՕՓԱՅԱ ՍԷՅՅԱՀԱԹԸՄ

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱԵԱՆ, ԱԹԻՆԱ

1.

Պու Եօլճուլուղումուղու թարիֆ էթմէք
իչիւն զաղէթա սահիֆէլէրի տէյիլ՝ ճիւտ-
լէր իլէ քիթապլար քեաֆի օլմատըղը կի-
պի, պու զաիֆ գալէմ տախի աճիզ
գալըր: Տիւշիւնիւնիւզ պիր տէֆա քի,
տէհրլէրտէն պէրու թարիլին պաշըճա
սահիֆէլէրինի թէչքիլ էթմիշ, տիւնեանըն
պախթը իլէ օյնամըլ օլան տիյարլարա
տողրու հարաքէթ էյլէյիպ, Աքիլլէսլէր,
Չէզարլար, Գօսթանթինլէր, Էֆլաթօնլար
վաթանընը պիզզաթ «էյր էյլէյէճէյիզ»
Թօհաֆը շու տըր քի, այնի տէրէճէ մու-
հիմմ օլան, վէ գատիմ ասըլարտա օլտու-
ղու կիպի չիւտի տէ տիւնեանըն թիճարէթ
վէ «իյասիյաթ մէրքէզի օլան Իսթանպօլ-
տան հարաքէթ էտիպ տիւշմէն թօփրա-
ղընա, Աթինատան կէչիպ Իթալիյա կի-
տէճէյիզ:

Պօսֆօր գըլըլարընտան աչըլըր աչըլմազ
սաաթտա 13 միլ Եօլ ալան կիւզէլ վափօրը-
մըզ՝ Չանագ գալէտէն կէչէր իքէն սաաթտա
անճագ 3 միլ կիթմէյէ պաշլատը, սէպէ-
պինի սիւալ էյլէտիյիմտէ անլատըմ քի, կէ-
չէնտէ գօնուլմըլ օլան թօրփիլլէրաէն պի-
րի էլան պուլունմամըլ, օնտան գօրգոյօր-
լար իմիշ: Պու հալաաիս պիր ազ միտէմի
րահաթսըլ էթտիյինտէն հէման օտաճա
էնիպ գափույու գափատըզ, նասըլ իսէ
թօրփիլ, թօփ, ֆիլան խօշումա կէլմէյօր,
վէ պէօյլէ սըրատա իհթիյաթ տա քեար ը
ազլ տըր:

Էնճամ 36 սաաթ սօնրա Եունանիս-
թանա վասըլ օլտուգ, վէ կէրիտէ գուրու,
պօզ, հայաթսըլ տաղլարը կէօրտիլիւմիւզ-
տէ մէյուս օլտուգ իսէ տէ, Փիրէյէ վա-
րըպ օլ մունթաղսմ լիմանը, պօյունա
գօրտօնու, ճատտէ վէ Էպնիլլէրի կէօրէ-

րէք վափօրտան չըգըպ էլէթթրիգ գաթար-
լարը իլէ Աթինայա վասըլ օլտուղումուզտա
հիսսիյաթըմըզ թէպտիլ օլտու : 30—40
արչըն էնինտէ սօգաղլար քեաֆֆէսի չի-
մէնթօ իլէ տէօչէնմիշ, հիշ պիր արապա
սէսի իշիտիլմէտիյի կիպի հիշ պիր քիրլիլիք
տախի եօգ տըր : էլէթթրիգ թրամվլա-
րը հէր թարաֆա գօշուշմագտա, համմալ,
գալըգըր աֆէթինտէն արի, ճատտէլէրտէ
թարաֆէյն իքի սըրա աղաճլար պէօյի-
միւշ, էլ հասըլ հէր հանկը պիր էվրօփա
մէմլէթէթինէ չէրէֆ վէրէճէք պիր չէհր
իչինտէ իտիք : Տօղրուսու հէմ հատէտ,
հէմ տէ հիճապ էյլէտիմ, պիւթիւն մէմ-
լէթէթլէրի պիզիմ պիր վիլայէթիմիզ գա-
տար օլմայան, չու էօիւ գըր տիյարտա
պէօյլէ պիր փաթթաթիմ հափապիլմիչէր
իսէ՝ պիզ նէլէր եափապիլիւր իտիք տէյու
տիւշիւնտիւմ :

Իլք ֆուրսաթ իլէ թրամվլայա պինիպ
գըրալըն սէրայը էօնիւնտէն վէ կիւզէլ
կէնիշ միլլէթ պաղչէսինտէն կէչէրէք սթա-
սիօնա եէթիշտիք : Պուրասը եէնի եափըլ-
մըշ պիր ումֆիթէաթրօր օլուպ օրթատա
Օլիմիլիք օյունլարընա մախսուս պէյդի պիր
մէյտան, էթրաֆտա իսէ սէյիրճիլէրին օ-
թուրմասընա մախսուս՝ պիր պիրինտէն
եիւքսէլէն 80 գատէմէ եէրլէր վար տըր :
Պուրատա 50—60 պին սէյիրճի օթուրուպ
օյունլարա սէյր էաէպիլիյօր, չէօյլէ քի,
պունա քիւշիւք Յունանիսթանըն պէօյիւք
պիր էսէրի տէյէպիլիլիլ :

Պուրատա էյլէնմէյիպ հէման օլ աճա-
յըպլար աճայըպը օլան մահալա՝ Ագրօփօ-
լիսէ տօղրու գօշտում, էվվէլա ղարալ թա-
րաֆտա շարապ իլահը Պագօսըն թէաթրօ-
սունը վէ սանէմլէրին պագիյէսինի սէյր
էյլէտիքաէն սօնրա՝ պիր աղ տաղա սօղ-
րու թըրմանըպ էնճամ 140 նէրտիւպան
չըգսըրագ եօգարը Ագրօփօլիսին թէփէսինէ
եէթիշտիմ : Իլք կիրիլէն եէր մէրմէր ա-
մուտլար իլէ մուհաթ մէրմէր տէօչէլի պիր

սալա տըր քի, 25 ասըլարտան պէրու
կէչէնլէրին այաղը մէրմէրի աչընտըրմըշ
տըր : Օրատա Մինէրվանըն մապէտինիսէյր
էտիպ օրթայա վասըլ օլտում : Քսէրքսէ-
սին Քրիստոստան 450 սէնէ էվվէլ 2 միլիօն
ապէր իլէ կէլիպ ղապթ էյլէտիյի պու-
մահալտա նիչէ մուհարէպէլէր վէ վագըա-
լարը սէյր էյլէմիշ օլան, նիչէ իմփէրաթօր-
լարըն կէլիպ օրատա տիզ չէօքմիւշ իտիլի,
Փարթէնօն նամ պէօյիւք մապէտ օրթատա
էլան աղամէթլէ տուրմուշ, պիր գաշ պին
սէնէ էվվէլ պագտըլը կիպի Աթինայա
նաղար էյլէմէքաէ իտիւ փարթէնօն՝ պօյու
100 արչըն, էնի 40 արչըն, եիւքսէլիլի
30 արչըն պիր մապէտ տիւ քի, սալթ
պէյաղ մէրմէրտէն եափըլմըշ օլուպ իքի
եանլարտա 17չէր ամուտ, թէփէլէրաէ իսէ
իքիչէր սըրա Ցէր ամուտ վար տըր : Էօ-
թէտէ Հէրքիւլէսին հէյքէլի, 6 ատէա
մէրմէրտէն գատըն սանէմլէրի իւզէրինտէ
տուրույօր, էթրաֆտա իսէ հէր նօգթա-
տա մէրմէր ամուտլար, սանէմլէր, պաղըր
գօլու գըրըզ, օլ պիրի այաղը գօփմուշ օ-
լարագ, մէրմէր կէօզլէրինտէն պագըպ
տուրմագտա իտիլէր : Զանն էտէրսին քի
չու սիւրիւ սիւրիւ տօլաշմագտա օլան
20ինճի ասըն էվլատլարընա, գատընլա-
րըն պաշլարընտաքի պիլիմիլ սէփէթլէրէ
վէ սէյլաշլարըն չու հաշմէթլու մահալտէ
փէրվասըզ կէզմէլէրինէ թէաճճիւպ էտի-
յօրլարտը :

Ագրօփօլիստէն տուրուպ էթրաֆ մէն-
զարէյի սէյր էթմէք պէօյիւք պիր իմթի-
յաղ տըր : Պիր թարաֆտա Ագ տէնիլին
մաի սաթհըր հայըլմագտա, տիկէր թա-
րաֆտա Աթինա առէթա պիր փանարօմա
կիպի կէօզ էօնիւնտէ տուրմագտա տըր :
Փարչըտա սթասիօն, պաղչէ, գրալըն սէ-
րայը, միւզէլսանէլէր վէ պաղչէլէրի, Գօնու-
թանթին վէ տիկէր քիլիսէլէր, փօսթա-
լսանէ վէ մուհիմմ պինալար, վէ արալար-
տա աղաճըր ճատտէլէր առէթա խարիթա

իւզերինտէ չէքիւմիշ խաթթլար կիպի կէօ-
րիւնմէքտէ, ինտանլար վէ արապալար շու
խաթթլարն իչինտէն օյունճագ աղաճլար
արասընտա սինէքլէր կիպի էօթէ պէրի
հարաքէթ էթմէքտէ իտիլէր: Պիր ալ ա-
շաղըտա պիր տիւզ թէփէ իւզերինտէ
Խհէսիյօսըն մապէտի տուրույօր քի, պու-
րատան Տէմօսթէն տուրուպ իրատը նութգ
էյլէմիշ տիր: Պուրատան ալ եօգարըտա
սաղա տօղրու Մարս թէփէսի վէ Արիա-
փակոս վար տըր քի, օրատա Փապլօս տու-
րուպ «էյ Աթինալը ատէմլէր... տօ-
լաշըպ սիզին մապուտլարընդա նա-
լար էտէր իքէն՝ իւզերինտէ նախլիւմ
Ալլահա տէյու եաղըմըշ պիր մէզպահ
պուտում, իմաի... պէն հէման անը
սիգէ վաղ էտիյօրըմ,» տէյու նիտա էյ-
լէմիշ տիր: Նէ գատար արզու էյլէտիւմ
քի, Սօգրաթլար, Արիսթօթլար, Քոնէնօ-
ֆօնլար, Հէրօտօթօսլար կէլսէ տէ շու
տիւննայա պիր տահա սէյր էյլէսէլէր,
ալէլխուսուս տի չիւնտիւմ քի, շօլ իիթի-
յար Տիօճէն քի, օլ վազթ էլինտէ ֆէնէյր
տօլաշըր պիր տօղրու ատէմ տրար իմիշ,
չիմտի տէ կէլսէ զօրգարըմ ֆէնէրի սէօ-
յիւնտիւրիւպ սափու շաճագ տըր:

Պուրատան էնիպ միւզէխանէյի սօր-
տում: Ահ պու լիտան պիլմէմէք: «միւ-
զիւլիւմ,» «մուղէ,» «մուսէյում,» հէր
չէչիտէրի սընայըպ էնճամ անլատա պիւ-
տիւմ: Պուրալը թարիֆ էթմէյէ չըգրչիւ-
յաճաղըմ, պիր թարաֆտա գատիւմ եու-
նան վէ Բօմալըլարըն էսէրլէրի, մէրմէր
սանէմլէր, օյմա թաշ մէզարլար, էսքի
չըրալար, նաղիք տէսթիլէր, սանաաթլը
ամուտ պաշլարը, Անատօլուտան կէօթիւ-
րիւմիւշ էսէրլէր, ալթուն թաուլար, էսքի
միւհրլէր, Մըսր ասարը գօնուլըշ, պիր
ալ էօթէտէ ախէր եիւքսէք կիւզէլ պիր
պինատա թարիֆի վէ միլլի ասար մէվճուտ
տըր: Պունլարըն արասընտա էսքի եունան
էլպիսէլէրի, պէօյիւք զաթլարըն սուրէթլէրի,

Սուլթան Սիւլէյման վէ Սէլիմին վէրաիյի
պաղը ֆէրմանլար վէ գըյմէթլի եունան էլ
իլլէրի մէվճուտ իտի: Պունլարըն արա-
սընտա սափը վէ գապը ալթունտան մա-
մուլ պիր գամա կէօրտիւմ քի, իւզէրի
էրմէնիճէ եաղըլը իտի: Եօգարըտա «Ո-
ղորմուրեաւթ ֆո սասակեա գըշնամիս
իւմ եւ կորո գամեալն նեղիյս աւննի
իւնոյ, զի ես ծառայ ֆո եւմ:» օրթա-
սլնտա պիր միւսէլլէսին պիրէր թարաֆըն-
տա Հայր, Որդի եւ Սուրբ Հոգին. վէ
աշաղըտա պիր տաիրէ իչինտէ «Ի Քեզ Տէր
յուսացայ մի աւնայեցից յաւիտեան» վէ
տահա աշաղըտա «Տուր գօրուքիւն ծա-
ռայի ֆո, կեցո գորդի աղախնոյ ֆո եւ
աւաւ սոխ նշան բարութեան» եաղըլը
իտի: Տօղրուսու պու գամա քիմին տիր վէ
օրայա նասըլ կէլմիշ օլտուղունը անլայա-
մատըմ:

Աթինանըն կէլմիշ հաշմէթի վէ հալը
հաղըտա օլան զայրէթ վէ թէրազգըսը
հազգընտա էյի պիր թէէսիր ալըպ Փիրէ-
յէ ալտէթ էյլէտիւմ. օ կիւնիւ՝ Բումա-
նիատա վէֆաթ էթմիշ վէ եունանլարա
պէօյիւք էյլէք էյլէմիշ օլան Չափա իւմին-
տէ պիր ատէմին ճէնաղէսինի օրայա կէ-
թիւրմիլլէր իտի, ապէրի շէրէֆլէր իլէ իճ-
րա օլունան ալայը սէյր էտիպ վափօրա
ալտէթ էյլէտիւմ: Վափօրըն նէրսիւպանը
պաշընտա տուրուպ հարաքէթիւի պէքլէ-
մէքտէ իքէն, իւթիւմպօ՝ իլէ պիրի կէլիպ
եօգարը չըգտը: Պօզ ճաքէթլի, կէօզ-
լիւքլիւ, քեամիլճէ պիր ատէմ իտի. սէ-
լամ վէրտի ալտըմ, լարին թանըտըղըմ
օլմատըղընտան գօնուլմատըմ: Պիրինէ
սօրտում «Հեփիիըղոս» կիպի պիր լուզէթ
սէօյլէտի, պագտըմ քի, պիզիւմ թանը-
տըղար արասընտա պէօյլէ պիրիւի եօգ,
քէն ոիսի տէ զաթէն պանա զահմէթ վէր-
մէլիպ իլէրի կէլմիշ ի ոի, սօնրա անլա-
տըմ քի եունան պաշ վէքիւի Վէնէղէլօս
իմիշ: Տանիմարգա զրալընըն ճիւլուսունու

Եունան գրալընա խապէր վերմէյէ կէլէն զաթլար պիզիմ վափօրտա ավտէթ էտիյօրլար իմիշ, օնյարը թէշիէ կէլմիշ : Նէ իսէ թէշրիֆինտէն մէմնուն օլտում վէ շու տիւնեանըն գատիմ փաթիթաթլարընտան պիրինէ վէտա էտիպ ախէր պիր գատիմ փաթիթաթլընա, Րօմայա տօղրու հարէքէթ էյլէտիմ :

10-12 ՍԻՆՆԼԷՐԻ ԱՐԱՍԸՆՏԱՔԻ ՕՂՈՒԼԱՐԸՄԸՁԱ ՆԷ՞ ԵԱՓԱՊԻԼԻՐԻՁ

ՄԻՍԻՍ Մ. Ս. ՏԱՏ, ԳՕՆԻԱ

Պու չաղտա պուլունան օղլան չօճուգլարըմըզ իչին պիր պէնտ գալէմէ ալմագլըղըմ խուսուսի օլարագ թալէպ էտիլմիշ տիր : Էյէր պիր վալիտէնին պէօյլէ պիր չաղտա պուլունան էվլատընա գարչըմալիք օլաճաղը իլք վէ էն զարուրի խասսիյէթի նէ՞ օլմալը սըր, տէյէ սիւալ էտիլէ իտի, պիր այ թէրէտտիւտ իչինտէ գալմաղա մէճպուր օլմայարագ «Իլահի մուհապպէթ վէ սապը» տէյէ ճէվապ վէրիր իտիմ : Իքինճի խասսիյէթ նէ՞ օլմալը սըր տէյու սուալ օլունսա, այնի սէօղլէրի թէքրար էտէր իտիմ : Հաթթա օրատա տուրմայըպ մէզքիւր սէօղլէրի տէֆա պէ տէֆա թէքրար էտէր իտիմ :

Պիր օղլանա մուհապպէթ վէ սապը իլէ մուամէլէ իճապ էտէն պիր միտտէթ վար իսէ, օ տա հէման պու զիքը էտիլէն սին տիր : Պու մուհապպէթ վէ սապը քիմ իպրազ էտէպիլիր . օղլունու իլքինտէն սէվէն վէ սօնունա գտտար սէվմէքտէ տէվամ էտէն վալիտէսինտէն պաշգա քիմ օնա տօսթ օլապիլիր :

Ամէրիգատաքի խանէմիզտէ զայէթ ճալիպի մէրագ պիր քիթապ վար ըւր : Անը էլիմիզէ ալմամըզա չօղլուգ միւսաատէ էտիլմէզ իտի իսէ տէ, պիր տէֆա անը ալմաղա վէ սահիֆէլէրինի չէվիրմէյէ միւսաատէյէ նաիլ օլտում մը, չօգ քէյֆէնիլ իտիմ : Անըն հէր պիր սահիֆէսինտէ

չաիրանէ պիրէր ֆըզրէ վար իտի վէ սէօղլէրի իսէ շու մէալտա իտի : «Պէն քիւչիւք իքէն տիւչիւպ ինճինտիյիմտէ, գօշուպ պէնի գալարրան վէ պէնի թէսէլլի էտէրէք գալարրան քիմ իտի : Պունու օգուտուգտան սօնրա պիւթիւն սահիֆէյէ կէօզ կէզտիրիպ պու սիւալըն ճէվապընը կէօրմէտիմ վէ աճէպա ճէվապ նէ՞ տիր վէ նէրէտէ պուլունուր տէյէ տիւչիւնիւր իտիմ :

Մէսէլէնին սըրըր շուրատա իտի, օ սահիֆէնին իւզէրինտէ պուլունան պիր մուգալա գափագ գալտըրըլտըգտա, անըն ալթընտա «վալիտէմ» քէլիմէսի թապ օլունուլ իտի :

Իքինճի սահիֆէտէ պէլքի շու սէօղլէրէ թէսատիւֆ օլունուր իտի : Պէն խասթա օլուպ չէտիտ աղլը չէքէր իքէն պէնի նազլայըպ ըահաթլանտըրան վէ կէճէ կիւնտիւզ հանը պաշըմտա պէրլէյէն քիմ իտի : Թէքրար գափաղը գալտըրտըմ վէ ասի «վալիտէմ» սէօղլունիւ օգուտում : Բիթապըն հէփ սահիֆէլէրի պու կիպի սիւալլար իլէ սօլու օլուպ, պիր չօճուղա սէպսվէթինտէ, չէպապէթինտէ վէ սինն ի քէմալա վիսուլինտէ էտիլէն խըտմէթ վէ մուսվէնէթլէր պիր թագըմ սիւալլար չէքլինտէ թարիֆ օլունուպ հէր սուալա ճէվապէն գալիաղըն ալթընտա «վալիտէմ» սէօղլէրի գալտ էտիլմիշ իտի :

Աղիլ վէ հագիգի պիր վալիտէնին մուհապպէթինի պու չէյ էյի թարիֆ էթմէզ մի : Օ՝ տամ պաշըլարընտան իլան էտիլմէզ : Մինպէրլէրտէն անըն իլանը իչտիլմէզ, անըն հագգընտա զազէթալարտա ռէֆլաւ էտիլմէզ, լաքին սըրըրընը պիլէնլէր իչիւն օ էվին հէր պիր տիվարընտա, փէրաէնին ալթընտա վէ էվտէ պուլունան հէր պիր չօճուղուն գալպինտէ մուհարրէր տիր :

Պիզիմ հէր պիրիմիզ իչիւն մուգթաղի օլան իճէալ պու տըր : Սէվկիւլիւ հէմլիլէ, պու իտէալա կէօրէ եաշայօժմուսուն : Պիր

վախտէ՝ մասունքուն տիկէր հէր հանկը պիր զէմանտան զիյատէ անա միւհթաճ պու լունտուղու պու չաղտա չոճուղունա պու սապր ու մուհապպէթի իպրազ էտէր իսէ, օ վախտէ քէնտի չոճուղունտան տիւնեա- տա սաիր հիչ պիր չէյ իլէ նիսպէթէ գո- նուլամայաճագ տէրէճէտէ զիգըյմէթ օլան պիր մուհապպէթ, պիր հիւրմէթ, պիր գաւալիհէրլիք հիսսի կէօրէճէք տիր: Պու էօյլէ թաթլը, էօյլէ գանաաթպալէչ, էօյ- լէ միւպարէք պիր չէյ տիր քի, կէչիրաի- յին ճիւմէ ույգուսուզ կէճէլէրի, օ չո- ճուգ իչիւն կիրիֆթար օլտուղուն հէփէն- տիչէլէրի վէ չէքտիյին զահմէթլէրի ունու- տուպ վալիտէ իլէ էվլատ պէյնիտէ պէօյ- լէ խօշ պիր իրթիպաթ ու ալագա հասըլ էթմիչ օլտուղունտան տօլայը Այլահա արզ ը չիքրան էտէճէքսին:

Պէլքի չօղլար նէ տէտիյիմի անլամա- յօրլար: Պունու անճագ դատիմ զէմանտա զաիֆ վէ մազլուվարա իմաաա էթմէք մագսէտիյլէ տիւնեայը տօլաչան պէհա- ճրլարտա զահիր օլան հիսսէ թէչպիհ է- տէպիրիւրիմ: Անլէր պիր դատլըն ինթիսապ էտիպ տիւնեատա էն զիյատէ անա հիւր- մէթ էտէրլէր իտի: Անլըն սէվկիլիւ իս- մինտէ մուհարէպէ էտէրլէր վէ անլըն պա- ղաղընը թէմէվկիւն էթտիրէրէք տօլաչը- լար վէ էնճամ ալտէթ էտիպ քէնտի չէ- լէնքլէրիին անլըն ալագլարը տիպիւնէ գօր- լար իտի:

Չօճուղուն պու չաղտա իքէն անլըն էյի տօլթու իսէն, անլըն իլէ սէնին արանտա պու նէվտէն պիր ալագա հուսուլփէզիր օլաճագ տըր: Օ սէնին իսմինտէ, էօմր մէյտանլընտա իլէրիլէյիպ պու տիւնեատա կիւնահ վէ իղվայա զալէպէ չալաճագ վէ սանա ալտէթ էտիպ գազանտըղը չէ- լէնքլէրի ալագլարընլըն տիպիւնէ վագ էտէ- ճէք տիր:

Պէլքի պիրիսի՝ «Պու հէփ խայալ տըր. հէր քէսին փարա արգասընա գօշարագ

եաչատըղը չու սօղուգ տիւնեատա պու ճինս խայալի պիր հալ գապիլ տէյիլ տիր» տէյէճէք տիր: Եանլըլըյօրսուն տօլթում: Պէն պունու տիկէր խանէլէրտէ հէմ կէօր- միչ իմ, հէմ տէ անլըն հագգընտա իչիթ- միչ իմ, վէ անլը պիզգաթ քէնտի էվիմտէ՝ օղլան չօճուղլարըմ իլէ քէնտի արամտա հիսս էթմիչ իմ: «Չօճուգ պու չաղտա ի- քէն եարտըմա միւհթաճ տըր տէյօրում»: Վէ նիչիւն պիլիթրմիսին: Զիրա օ չօճուգ- լուգտան քէմալա էրիչիյօր վէ անլըն մատ- տի մէվճուտիյէթի էօյլէ պէօյիւք պիր թէպտիլաթա մարուզ օլույօր քի վիւճուտ, ֆիքր վէ բուհունուն հէր պիր գըսմը օ թէպէտտիլիւն թէէսիրինի հիսս էտիյօր, եէնի ատէթլէր թէչքիլ օլունույօր, եէնի իղվալար անլըն էօնիւնէ չըգըյօր վէ անլըն հալի գապարմըչ օլան պիր տէրեա իւզէ- րինտէ տիւմէնսիզ, աճիզ պիր կէմիյէ միւ- չապիհ տիր, տէմիր աթամազ, լիման կէօ- րիւվէլ վէ անլը իսէլաա էթմէք իչիւն հիչ պիր էլ ուզանմազ: Օ պիր քիւչիւք օղլա- նա մախսուս օլան սէվիմի խասսիյէթլէրի պրագմըչ վէ լաքին պիր աճէմէ մախ- սուս գալի խավվաար հալա իքթիսապ էթ- մէմիչ տիր: Օ օրթա եէրտէ տիր, նէ չօ- ճուգ տըր, նէ տէ տտէմ տիր: Սէն անա պիր չօճուգա կիպի մուամէլէ էտէմէզսին, տիկէր թարաֆտան անլը պիր քեմալի ա- տէմ միսիլու թէլագգի էթմէք տէ օլ- մազ: Վէ իչթէ թամմ պու նօգթատա տրր քի, հաքիմէ պիր վալիտէ մուհապ- պէթ, միզաճտանլըգ վէ նագիք սէվգ ի թապիլիլէր իլէ թէճհիզ էտիլիչ օլարագ օղլունուն եանլընտա տուրուր, լիւզումը օլ- տուգճա անա եարտըմ էտէր, օ եարտը- մա միւհթաճ տէյիլ իսէ եանլը պաչընտա անլը պէքլէր: Մէրգումէ եարտըմ էթմէ- նին վէ եարտըմ էթմէմէնին վագթընը պիլիւր, վէ ահ, օ պու էվլատը իչիւն նասըլ տուալար արզ էտէր: Օ՝ օղլունուն էթրաֆընը սարմըչ օլան միւտհիչ թէհի-

քէլէրի վէ անըն պիր պիւհրանլը մէնզիւ-տէն կէչմէքտէ պուլունուպ անըն իշինատէն եա տահա էյի, եա տահա քէօթիւ պի-րիսի օլարագ չըգաճաղընը պիրիւր :

Օ՝ օղլունու եագընտան վէ էյիճէ թա-նըտըղը վէ անա սօղրու տէրին պիր մու-հապպէթ թաշըտըղը սէպէպտէն անըն էյի օլմաղա միւսաիտ օլան գապիրիյէթլէրի-նի կէօրիւր վէ էնճամ հէփ ֆէնա թէէ-սիրաթըն զաիլ օլարագ էյիլիյին զաիլ օլա-ճաղընա իթիմատ էտէր : Զիրա Ալլահ վէ քէնտիսի իշտաշ օլուպ Անըն իլէ պիրլիքտէ օղլանըն խայրը իշին իշլէմէքտէ վէ ճիհատ էթմէքտէ տիրէր :

Պիր Խրիսթիյան աիլէյէ մէնուպ պիր օղլան պիրլիքիմ քի, խանէ տէրունինտէ ա-տէթա պիր խաշ վէ թէճրիպէ իտի : Շէ-րիր պիրիսի սէյիլ իտի իտէ աէ, տաի-մա ֆէնա վէ թէրպիյէսիզէ շէյլէր սէօյլէմէք վէ պիրատէրլէրի իլէ նիզա էթ-մէքտէն պիր քէյֆ հիտ էտէր կիպի կէօ-րիւնիւր իտի : Պու հալ պիր սէնէ, իքի սէնէ տէյիլ, պիր գաշ սէնէլէր տէվամ էյլէտի : Վալիտէնին պու օղլանա իզհար էթտիյի մուհապպէթ վէ թէհամմիւլ պէ-նի հայրէթտէ պրագըր իտի : Պու մու-հապպէթ վէ թէհամմիւլ հիւսն ի նէթիճէ վէրտի՞ մի : Շիմտի օ խաթուն պանա հա-ղըյօր քի, օ օղլան պու կիւն ճիտտի պիր Խրիսթիյան վէ աիլէ տէրունինտէ պիր մէ-սէրրէթ մէնպալ տըր : Մէղրիւր վալիտէ էօյլէ պիր սապը վէ մուհապպէթէ մալիք օլմասա իտի, պէլքի օ օղլան խանէյի թէրք էտիպ գաթլը նէֆս էտէր վէ է-պէտէն հէլաք օլուր իտի :

Պու ճինա շէյլէրէ տաիր զագէթալար-տա հէր կիւն օղլումայօրմայուզ, վէ ան-լէրտէ վալիտէնին մուհապպէթ վէ թէ-համմիւլտէ թէքեասիւլ էթտիյին վէ փէ-տէրին մէղքիւր օղլունա անըն միւհթաճ օլտուղու զէմանտա եարտըմ էթմէմիշ օլ-տուղունը տա օղլումա՞ղմըյըզ :

Փէտէր տալիս պու իշտէ քէնտի հիս-սէսինէ տիւշէնի իճրա էթմէլի տիր : Քէն-տիսինին այնի մէնզիլ վէ ահվալտան մի-րուր էթտիյի էսնատա՞ նէ հիսսիյաթ սա-հիպի օլտուղունու ունութմաւալը տըր : Քէնտի թէճրիպէ ի զաթիյէսինտէն անա իլհապ վէ պէօյլէճէ անա մուպէնէթ էթ-մէլի տիր : Պիր օղլան էօմիւնիւն պու չաղընտա իքէն՝ քէմալը տիգզաթ իլէ գայրլւալը տըր : Անը՝ նախօշ վէ թահրիք եա իղզապ էտիճի պիր թարղտա տէյիլ, անճագ ք՝նտինին միղաճընա կէօրէ թահթ ը նազարը թէաղիզ տէ պուլունտուրմալը : Պիր վալիտէ սիւալար սօրմայարագ՝ վէ անըն արդաօընա տիւշմիւշ տիր կիպի կէօ-րիւնմէքսիզին օղլունու սօսթլարը քի՞մէր իտիյինի, անըն նէրէ՞յէ կիթտիյինի վէ նէ՞ եալիտըղընը անշայապիլիւր : Պու չալտա տըր քի, օղլանա մուղիւր պիր ատէթ մու-սալլաթ օլապիլիւր, վէ վալիտէ անը մէն էթմէք իշին ալըզ պուլունմալը տըր : Կիւն-տիւզ վէ կէճէ ույանըզ տուրմագ մութ-լագա լագըմ տըր : Թափսիյէ էտէրիմ քի, օղլան խոտուտ ուղուն եալ ալա-րընտա իշ իշէսին, միւմքին օլտուղու գա-տար ըրյալաթ ը պէտէնիյէ իլէ իշթիզալ էթմէսի իշին անը թէչվիզ էյլէ : Անըն թաամլարընա վէ եէմէք ուտուլունա տիգ-գաթ էթ, վէ անա թաամլարճա միւթէ-տիլ օլմագլըղը թալիմ էթմէյէ ճէհտ էյ-յէ : Էրքէն եաթմաաընա վէ քեաֆի միգ-տար ույումապընա մուգայյէտ օլ : Օ-գուտուղու քիթապալար վէ կիթտիյի էյլէնճէ մահալլէրինի խուսուսի թագ-եիտաթ ալթընա ալ : Վագթ պուլտուգճա անը եանընա ալարագ եիւքսէք սէն իլէ անա պիր աղ օղլու : Անընլէ օյնա : Անըն մուհապպէթ վէ էմիւնէթինի գաղանմագ իշին վագթ սարֆ էյլէ, միւմքին մէրթէ-պէ անա պիր րէֆիզ օլ : Էյինտէն կէլիւր իսէ քէմանի, թանպուր, եա սաիր խօշ-լանաղը պիր չալը էօյրէնսին, նէ ճինս

չէյլերէ տօղրու խուսուսի զէվզ ու գապի-
լիլէթի վար իսէ՝ անլերի անլայրպ անլերի
թէշվիգ էյլէ :

Շիւպհէմ եօգ քի, սիլտէն չօղլար պու
գատար զհամէթլերէ քի՞մ թէհամմիւլ է-
տէր տէյու տիլիւնիւրսինիզ : Պու սաթըր-
լարը թէնպէլ վէ վաղիֆէսինի թանրմայան
վալիտէլէր իչիւն տէյիլ, անճագ օլ վալի-
տէլէր իչիւն եազըյօրըմ քի, անլէր մատ-
տի ֆէտաքեարլըզը ճիւզի պիր շէյ յայար-
լար, վէ քէնտի էվլաուլարը իչիւն տահա
պէօյիւք ֆէտաքեարլըզլար եանի ագլի վէ
րուհի ֆէտաքեարլըզլար էթմէյէ հազըր
վէ րազի պուլունուրլար : Թիւրքիատա
պինլերճէ վալիտէլէր վար տըր քի, էվ-
լաուլարընըն վիւճուտէլէր իչիւն իճապ էտէն
ֆէտաքեարլըզը էթմէքտէ տիլէր : Պու
մէքթուպ անլերէ խիթապէն տէյիլ ան-
ճագ Բապլը գալպտէն սէվիպ էօմիլէրի
իլէ անա իրտմէթ էտէն վալիտէլէրէ խի-
թապէն եազըլըմշարը : Պունէվ վալիտէլէր
պիլիլէր քի, Ալլահ պիր ճանըն խէլապը
իչիւն քէնտի իպնի վահիտինի էսիրկէմէ-
տիյի կիպի պիլ տէ վազթ, գուվլէթ վէ
հէր շէյիմիզի « Պու քիւչիւքլէրտէն պիրի-
նին հէլաք օլմայրպ անճագ էպէտի հայա-
թա մայիք օլմասը » իչիւն ֆէտա էթմէյէ
րազի օլմայրըզ : « Բէզալիք սէմավաթտա
օլան փէտէրինիզին հուզուրունտա պու քիւ-
չիւքլէրտէն պիրինին զայ օլմասընա ըիզա
եօգ տըր : » Մաթ : 18, 14 :

ՈՒՐԱՐՏՈՒ ԵԱԽՕՏ ԱՐԱՐԱՏ

ԵՆԻԱ ԷՖ. ՊԷՇԵՍՆԻԼԵԱՆ, ՄԱՐԱՏ

3.

Բուսասըն խալէֆի Արվիսքիւ Բ. Գիւմ.
մէրեանլարը կէրի փիւսկիւրաիւպ, զարպա
Ափա ի Սուդրայա տօղրու ըրճաթա մէճպուր
էտիպ, հաթթա Սարճօնա գարչը պիր
տէօրտիւնճիւ իթթիֆագ տախի թէշքիլ
էյլէտի : Սարճօն իսէ Բաքեւնտա մէշղու
պուլունմաղլէ Ուրարաույա գարչը մուհա-

րէպէ զաիլէսինի օղլը Սանհէրէպէ (Սենե-
քերիմէ) իհալէ էյլէտի : Վագաա պէթէք-
րար Ուրարաուլըն միւթթէֆիգլէրի, էզ-
ճիւմէ Մարքասի մէլիյի Մուքալլու, մաղ-
լուպ վէ հէմ տէ մահվ օլտուլար իսէ տէ,
Ուրարաուլ քէնտիսի եէնիլմէզ գալտը :
Հաթթա Աշուր անա գարչը քէնտի պիւ-
թիւն չիմալի հուտուտունը գալալար վէ
ասաքիրի մուսթահֆըզէ իլէ թահթիմ է-
տէրէք միւտաֆաայա մէճպուր օլտու :
Իշպու միւտալլահ միւթարէքէ եախօտ սա-
քիթ մուխասէմէ հալը՝ Սանհէրիպին պիւ-
թիւն էյամը հիւքիւմէթինտէ տէվամ էյ-
լէտի : Պու սէպէպտէն միւչարիլէյին փէ-
տէր գաթիլի օլան օղուլլարը Կապադու-
կիատա պիրատէրլէրի Ասարհուսսօն թա-
րաֆընտան մաղլուպ էտիլմէլէրի իւզէրինէ,
թապիի պիր մէլճա հալինտէ Ուրարաու
տիյարընա ֆիրար էթտիլէր (681):

Բուսաս Բ. կիւնլէրինտէ Բիւմէրեան-
լար՝ Մատիլէր վէ Միննիլէրլէ պիլիթթի-
ֆագ Աշուր մէմալիքի իւզէրինէ իքի թա-
րաֆտան հիւճիւմ էթտիլէր : Փագաթ Ա-
սարհատուն Բիւմէրեանլարը Կապադու-
կիատա մաղլուպ վէ Անտիտորոստան տահա
զարպա եիւրիւմէյէ մէճպուր էյլէտի (678):
Պատէհու Միննիլէր իլէ Մատտիլէրի տախի
թէտիպ էթտի : Ուրարաուլ Բիւմէրեան-
լարըն թագեիգինտէն գուրթուլարագ,
եինէ հէր թարաֆա տօղրու թէվէսիւէ
պաշլատը : Բուսասըն Զաղրօս տաղլարը
արասընտա Լուշուրար վէ Ֆրաթտան
զարպտա Հիթթիլէր վէ Մէշէֆլիլէր (Մուշքի)
իլէ միւտարէպէլէրի օլտու : Լաքին Աշու-
րա գարչը սուհփէրվէր պիր մէվզի թութար
իտի : շէօյլէ քի, եօգարըքի Տիճլէ հալգէ-
սինտէ Շուպրիս տիյարընըն իսեանընտա
զիմէտիսէլ օլան պիր թագըմ Ուրարաուլը
մուհաճիրլէրի Ասարհատուն սալիմէն Բու-
սասա թէսլիմ էյլէտի : Բուսաս պատէհու
տօսթլուզը Աշուրպանիսիալ իլէ տէ թէճ-
տիտ էյլէտի : Խալէֆի Սարտուրիս Գ. տա-

խի աշխի մէսլէքի թագիպ իլէ Աշուրա գարշը տօսթանէ կէշինի իտի, պախուսու պու սըրատա Ուրարտունըն մէվճուտիյէթինի թէհտիտ էտէն եէնի պիր թէհտիքէ շէմալտան պաշ կէօսթէրիյօր իտի, եանի Սկիւքալըլար իլէ Սախալիլէրին պէօյիւք իսթիլասը պաշլամըշ իտի:

Սկիւթալըլար վէ Սաքալիլէր՝ հէնուզ թէշէքքիւլ էթմիշ օլան Մատի հիւքիւմէթինի թագէիգ վէ պիւթիւն զարպի Ասիա-յը զասպ ու զարէթ էթտիքլէրի միսիլու Ուրարտույա տախի աղիմ զիյան իրաս էթտիլէր: Ուրարտու մէլիյի էրիւննաւ տախի իշթիմալէն մուտալը օլան Մատի մէլիյի Կիախաւր միսիլու շէմալ պարպար-լարընա խարաճ թէտիյէ էլլէտի: Լաքին Կի քսար էնճամ պարպարլարը մաղուպ վէ թէլէֆ էլլէմէյէ մուվաֆֆազ օլտը, վէ իշթիմալէն միւշարիլէյին միւթթէֆիգի օլան Ուրարտու մէլիյի Բուսաս Գ. Արուս սահիլինտէ քեանի Արկիսթիիննատա (Վր-մաւիր) թէքրար սարալար վէ մապէտլէր պինա էտէպիլիր իտի: Լաքին Ուրարտու-նըն կիւնլէրի արթըգ սայըլմըշ իտի, շէօյլէ քի, իշթիմալէն Մատի մէլիյի Կիաքսար նինիվէյի խարապ էթտիքտէն պիրազ ոճ-րա, (Մ. է. 600) պէրապէրլէրինտէ՝ Ու-րարտու եախօտ Արարատ հիւքիւմէթինի տէվիրիպ, եէրլէրինի զարպտան կէլէն Ար-ւէնիլէրէ (Հայկարա) վէրտի:

Դատիմ Ուրարտուլըլարըն նէ՝ շէք ու հէյէթտէ օլտուգլարընը պիլմէք էլպէթթէ ճալիպ ի մէրազ օլաճազ տըր: Ուրարտուլը-լար քէնտի էսէրլէրի իւզէրինտէ ինսան թասվիրլէրի պրազ մամըշլար: Պինաէն ա-լէյհ Աշուր մէլիքլէրինին քէնտի էսէրլէրին-տէ Ուրարտուլըլարըն թասվիրլէրինի տէ գօյմուշ օլմալարը մահզա պիր պախթիյար-լըգ տըր: Շալմանասար Բ. Պալալթ Նամ մահալտէ ինշա էթտիրտիյի մապէտին պէօյիւք գափուլարընըն փիրինճտէն գու-շազլարը իւզէրինէ պիր թագըմ հէհմմ

վէգալին գայտլարը իլէ պէրապէր թաս-վիրլէրինի հէքք էթտիրմիշ տիր: Պունլար արասընտա Աշուրիլէրէ գարշը Ուրար-տուլըլարըն պիր ճէնկինին մէնզարէսի տէ պուլունուր: Ուրարտուլըլար պուրատա իքի ֆարգլը քիվիլէրտէ ըէսմ օլունմըշ տըր: Պիրիսի՝ օրթա պօյլու, ուզուն չէնէլի, եասը պուրունլու, ուֆագճա կէօզլիւ վէ չըգրգ եանագլը, վէհասըլ Հիթթիլէրէ մախսուս պիր քիլի տիր: Տիկէրի ուզուն պօյլու, ուզուն գաֆալը, ամմա չէնէսի եազըլըլը, աշնը եիւքսէք, կէօզլէրի իրի, պիր սէօզ իլէ Կիւրճի վէ սաիր Գաֆգա-սիալը գալմլարա մախսուս պիր քիլի տիր: Աշուրպանիփալ Ուրարտու մէլիյինին իրալ էթմիշ իտիյի սէֆիրլէրին թասվիրլէրինի հէմ սէրայընըն տիվարլարը իւզէրինէ հէքք, հէմ տէ ըէնքլի օլարազ ըէսմ էթտիրմիշ տիր: Պուրատա՝ պալատա մէգքիւր քիլի-լէրտէն սալթ իքինճիսինէ թէսատիւֆ է-տիյօրըլ քի, զիքր օլունան էֆասաֆ լախ-սուսէտէն մատա սօլդուշ, էսմէրճէ պէնզլի, գարա կէօզլիւ վէ գարա սաշը օլարազ տախի կէօսթէրիլմիշ տիր: Իքի թագըմ թասվիրլէրին ֆարգը չունունլէ թէֆսիր օ-լունուր քի՝ Հաշաւսալմտա Ուրարտուլըլար-տան ագտէմ Հիթթիլէր սաքին օլուր իտի, վէ Արամէ իլէ Սարաուրիս Աւն էյամըն-տա մուհարէպէ իշիւն անլէրտէն վէ ասըլ Ուրարտուլըլարտան այրը այրը ապէր պէ-լիւքլէրի թէշէքլ օլունուր իտի: Ամմա սէ-ֆիր հալընտա էլպէթթէ Բուսաս Գ. վէ Սարաուրիս Բ. սալթ ասըլ Ուրարտուլըլար-տան կէօնտէրէճէքլէր իտի: Իմտի անճազ իքինճի քիլի ասըլ Ուրարտու գալմընը ի-րաէ էտէր:

Վան գոյուտաթընըն եէրի լիսանը Ուրարտու գալմընըն տահա զիյատէ Գաֆ-գափա գալմլարըլէ գարապէթի օլտու-զունա ախէր պիր տէլիլ իրաէ էտէր: Պու տաիրէտէ պէյանը էֆքեարա էն զիյատէ սէլահիյէթի օլան Փրօֆ. Սէյ-

սին կէօսթէրտիյինէ , վէ ումումէն թէսլիմ օլունտուղունա կէօրէ՝ գույուտա- թըն լիսանը էն չօգ Գափգասիա լիսանլա- ընա վէ պախուսուս Կիւրծիծէյէ միւշապէ- հէթ իպրազ էտիյօր : Վագաա Սըր Հէնրի Բօլինսըն , Գօնաըր վէ զայրիւլէրին իտտիա- սընա կէօրէ՝ օլ լիսան պազը Արեան խէ- սաիս տախի իպրազ էտիյօր իսէ սէ , պունլար նիսպէթէն վէք ճիւզի տիրէր : Պինաէն ալէյ Մօրտթման , Հ. Սանտալ- ճեան վէ սաիրլէրին Վան եախօտ Ուրար- տու գույուտաթընը էրմէնիծէ տիր տէյու թէֆսիր ու իզահա չալըշմալարը նաֆիլէ վէ եանլըշ տըր : Փրօֆ. Լէյման-Հաուսթ , քի պու տաիրէնին ախէր պիր էն եիւք- սէք էհի տիր , Ուրարտու գաւմընըն ին- շաաթ , մէսնուաթ վէ պաշգաւ ասարը մէտէնիյէլէրինտէն պիրիսթինթաճ՝ անլէրին Լիքիա վէ Ֆրիճիանըն Արեանլարտան ագ- տէմքի էհալիսի իտիքլէրինի իտտիա էտի- յօր , վէ Ֆրիճիա գույուտաթընտա Արե- կաաթէս իսմինէ թէնաաթիֆ օլունմասը՝ պու գըյասը թէէյիա էտէր :

ՐՈՒՅԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԼԱՅԵՄՈՒԹԼԵԳ ԳԱՆԸՇԸ

Շախսիյէթին տէվամը՝ իթթիլաը տէ- ղունինին տէվամընա մէրպուլթ տէյիլ տիր : Պիր պէպէք ույումաղա պաշլար : Իթթի- լաընըն զաիֆլէնմէքտէ իտիյինի հիսս էյ- լէր : Վէ էյէր քէնսի քէնտինի անլայա- պիլէ իտի , « Պու պանա վագը օլան նէ՝ տիր , քէնտիմի զայ էտիյօրում » տէյէճէք իտի : Օ՝ միւպհէմ պիր գօրգու հիսսիյէ միւզթարիպ օլուր իտի : Պէն ինանըրըմ քի , վալիտէ՝ գօրգագ չօճուղըն գօրգուսուզ ույույապիլմէսի իչիւն անը գալպի իւզէ- րինէ պասամալը վէ չօճուգ՝ ույգունըն հա- յաթ զայաթը տէյիլ , անճագ անըն իա- տէսի օլտուղունու պիթթէճրիպէ անլայանա գատար պու ուսուլը տէվամ էյլէմէյի տիր :

Խասթախանէաէ պուլունան խասթա՝ այնի գօրգու իլէ քլօրօֆօրմը գօղլար : Իթթի- լար զայ էթմէք՝ զահիրտէ հայաթը զայ էթմէք կէօրիւնիւր : Էօլիւմտէ իթթիլաըն էնճամը՝ ույգուտա իթթիլաըն էնճամը կիպի օլուպ , բուհըն էօլիւմիւ իտիյինէ տէլիլ ատտ էտիլէմէզ :

Շախսիյէթին տէվամը՝ ճէսէտին պա- գասընա տա մէրպուլթ տէյիլ տիր : Օն եաշընտա հանկը զաթ իսէմ , 17 եաշընտա այնի զաթ ըմ , լաքին վիւճուսիմ այնի տէյիլ տիր : Պէլքի օ վագըթքի վիւճիւ- տիմին պիր ճիւզինէ պիլէ չիմտի մալիք տէյիլ իմ : Պէն տօղսուլմ տօղալը ճէսէտ՝ տաիմի լթէլէֆ վէ թամիր հալընտա պու- լունույօր : Տօգթօրլար վիւճիւտին վասաթ սինինի օն սէնէ թալսմին էտիյօրլար : Է- կէր վագըա պունտան իպարէթ իսէ , պէն հայաթըմտա եէտի ճէսէտէ մալիք օլ- մուշում , վէ պէն հալա սյնի Լայմըն է- պըթ իմ : Էօյլէ իսէ նիշիւն , ճէսէտին տիկէր պիր զէվալընը եանի էօլիւմիւ՝ տիւնեատա պիր չօգ թէպէտտիւլաթտան կէշմիշ օլան շախսիյէթին մահվընը մուճիպ օլաճագ տըր տէյու տիւ չիւնէյիմ : Պէյն լթէֆէքքիւր հասըլ էտէ՞ր մի : Եախօտ պէյն լթէֆէքքիւր նագլ էտէ՞ր մի : Օ՝ պիր էլէքթրիք Տայնէմօսլը՝ մը տըր , Եօգսա սատէճէ էլէքթրիք նագլ էտէն լթէ՞լ մի տիր : Իլմ պունլարա ճէ- վապ վէրէմէզ , չիւնքի իլմ՝ անճագ կէօր- տիյիւնի պիլէ թարիֆ էտէպիլիր . նա- մալիւմ , կէօրիւնմէզ ալէմ հագգընտա ան- ճագ չիւպհէ վէ զաննլարընը պիլէ պէյան էտէպիլիր : Շիւպհէ Եօգ քի , պէյն՝ ալէթ ի լթէֆէքքիւր տիր : Շիւպհէ Եօգ քի , պէյ- նին ֆարղը գըսմլարը՝ ագլի վէ բուհի հայաթըն ֆարղը էշքեալը իչիւն ալէթ հալընտա խըտմէթ էտէր : Լարին հիշ պիր ալէթ՝ անը իսթիմալ էտէն գուվլէթ իլէ այնի չէյ ատտ էտիլէմէզ :

Պէն պիր Խրիսթիյան օլտուղունմ հալ- տէ , պու պահատա Յիսուս Քրիստոսուն գը-

յամբ հազգընտա պիր շէյ եազմա-
տըղըմա պէլքի թէաճճիւ պէտիլիր։ Պէն՝
լայէմու թլուղա ինանտըղըմ սէպէպտէն
Յիսուս Բրիստոսուն գըյամընա տա ինա-
նըրըմ։ Ինանըրըմ քի, Բրիստոսուն գը-
յամը՝ խարիգ իւթ թապիա պիր վազըա
տէյիլ տիր։ Թապիի պիր վազըանըն խա-
րիգ իւթ թապիա պիր տէյիլի տիր։ Հէր
հանկը պիրիմիզ իչին էօրիւմ՝ րուհըն մահ-
վը, եա րուհուն ուզուն վէ օսանճը պիր
ույգուսը տէյիլ, անճագ րուհըն ճէսէտտիզ
վիճուտէ տահա վասի վէ հիւրը պիր հա-
յաթա կիրէպիլմէսի իչին ճէսէտտէն այ-
րըլմասը տըր։ Յիսուս Բրիստոսըն չախսըն-
տա պու թէպէստիւլ՝ քէնտինին սկնսյ-
սիկ վէ գօրգագ տօսթլարընա կէօզ իւէ
կէօրէպիլէճէք սուրէթտէ իզհար էտիլաի։
Անըն գըյամընը իմանըմա թէմէլ տէյիլ,
անճագ անը իմանըմըն նումունէսի
վէ վէսիգէսի տէյու գապուլ էտէրիմ։ Օ
իմանը պիր իպարէտէ իճմալ էտէր իսէք,
տէրիզ քի, — Պիզ իքի ալէմտէ եաչա-
յօրուզ — պիրի կէօրիւնիւր վէ տիկէրի
կէօրիւնմէզ, պիրի մատտի վէ տիկէրի
րուհանի։ Հազիգի ալէմ, մուհիմմ ալէմ,
էպէտի ալէմ՝ կէօրիւնմէզ օլան ալէմ տիր։
Մատտի ալէմ՝ տաիմի զէվալա մարուզ
տըր, մանէվի ալէմ զէվալ պիլմէզ։ Պէն
կէօրիւնմէզ պիր մախլուզ ըմ վէ պազը-
լարը ճէսէտտէ, պազըլարը ճէսէտտէն այ-
րըլմը օլան կէօրիւնմէզ մախլուզլար իւէ
ալագատա իմ։ Ճէսէտ՝ պիզ կէօրիւնմէզ
մախլուզլարըն կէօրիւնիւր ալէմ իւէ ա-
լագասը իչին պիր ալէթ տիր։ օ՝ ճէսէտ-
տէ եախօտ ճէսէտտիզ օլան կէօրիւնմէզ
մախլուզլար իւէ ալագա էթմէմիզ իչին
պէլլի պիր վասըթա տըր։ Պունտան պաչ-
գա պիր վասըթա վա՞ր մը . վար իսէ նէ՞
տիր, պուրատա պունլարը նազարը միւ-
թալաայա ալմայաճաղըմ։ Պիլա չիւպհէ
պէն ինանըրըմ քի, պաչգա վասըթալար
վար տըր, չիւնքի պէն տուայա ինանըրըմ։

կէօրիւնմէզ չախսիյէթին կէօրիւնիւր օլան
մատտի ալէմ իւէ ալագասը քէսիլմէքէ,
չախսիյէթ քէնտիսի մահվ օլուր տէյու
ինանմաղա հիչ պիր սէպէպիմիզ եօզ տըր։
Րուհըն էօրիւմիլիլիւ գաթիէն իսպաթ է-
տիլմէմիչ պիր նազարիյէ տիր։ Վէ պիր
քիմսէ՝ պու հայաթտա իքէն կէօրիւնմէզ
վէ էպէտի օլան շէյլէրէ պազմաղը ատէթ
էտինիսսէ՝ պէօյլէ եաիմագլա, լայէմութ-
լուղա իմանըմըլըն հագիգի էսասը օլան
լայէմու թլուզ ատէթինի տէ թէչքիլ էտէր։
Չիւնքի լայէմու թլուղա իման՝ մանթըգի
պիր գանըչ տէյիլ, ֆիքըին պիր մէյլ ու
ատէթի տիր։

ԱՅՄԸՆ ԷՊԸԹ

Պիր ԳԻԹԱՊԸ ՄՈՒԳԱՏՏԷՍԻՆ ՍԵՐԿԻԻԶԷՇԹԻ

Իւմի իւահի մուալլիմի Տօգ. Թափս-
հէնտին գալէմէ ալըչ օլտուղու պիր նագ-
լիյէթի պուրատա տէրճ էտէրիզ։

Հէման պիր գաչ սէնէ էվիլէ Տըպլինին
մարուֆ պիր մէյտանընտա վազը պիր խա-
նէտէ, Միսիս Պի նամընտա կէնճ վէ զէն-
կին պիր տուլ գատըն քէնտի սալնընտա
օթուրմագտա իտի։ Սալնըն թէգէինաթ
վէ մէֆրուչաթը Միսիս Պինին խանէտան-
լըղընը իզհար էթմէքտէ իտի իսէ տէ,
սիմասընտա սէլամէթ իչարէթի եօզ իտի։
Մէրգումէ Գաթօլիք օլուպ, ագաիտինտէ
սատըգ վէ զայյուր եաչամըչիտի իսէ տէ,
պիր միւտտէթտէն պէրու կիւնահլարընըն
թաղեիգինտէն էգիլմէքտէ իտի։

Պու սըգլէթտէն ազատ օլմասը իչին
տուա վէ զայլէթլէրի քէնտինի պիր սէ-
լամէթէ նաիլ էտէմէմիչ իտի։

Խօսսոյմանահայրը օլան կէնճ փափազ
պու հալընա ալեհա՞ օլտուղունտան, «Րու-
հանի իչ իչլէյիպ, խայրաթ էթմէքէ, պու
իչթիրապտան գուրթուլաճաղընը» պէ-
յան վէ թափսիյէ էյլէտի. իմտի
Միսիս Պի փափազըն թափսիյէսինէ կէօրէ
չալըչըպ, խայր ամմէլլէր իճրա էյլէտի-

յինտէ, մէշուլիյէթ հասէպիյլէ ֆիքրի
րահաթ օլուր իտի իսէ տէ, օտասընտա
եալընըզ պուլունտուղունտա եինէ օ տէ-
րունի իղթիրապար քէնտինի թաղեիգ է-
տէրլէր իտի :

Պիր կիւն օտասընտա պէօյլէ մէյուս
պիր հալտէ օթուրուր իքէն, փափազ քէն-
տինի զիյարէթէ կէլտի : Փափազ՝ Միսիս
Պէնին օլ մէյուս հալընա աճըյըպ իշթիրաք
կէօթէրմէք իւզրէ, «Պու կէօզլէրինսէ
միւշահատէ օլունմագտա օլան մահզուն
հալընտան սէնի գուրթարմագ իշին աճէ-
պա նէ՞ եափապիլիրիմ» տէտի : Հա՛, չիմտի
պիր չէյ իաթըրմա կէլտի : եարըն ագչամ
ճըպիինն էյլէնճէ մահալընտա պիր թագըմ
թօհաֆ օլունլար իճրա օլունաճագ տըր :
Պու մէյուս հալտան գուրթուլուպ միւ-
ֆէրրահ օլմագ իշին օրայա կիթմէնիզի
արզու էտէրիմ :

Մէրգումէ պու չէյին քէնտիսինի միւ-
ֆէրրահ էտէմէզ իտիյինի պիլմէքլէ պէ-
րապէր փափազըն իաթըրըն գըրմամագ
իշին պու թէքլիֆէ րազը օլտու, վէ էր-
թէսի կիւն Միսիս Պի՛ պունտան էվվէլ
կէօրմէմիշ իտիյի օլ միւքէլլէֆ պինայա
կէլտի : Անըն իշինտէ նութգլար, գօնսէր-
լէր վէ թէաթըրարա մախսուս միւթէատ-
տիտ սալօնլար պուլունտուղունտան մէր-
գումէ տախի չօգլարըն կիթմէքտէ օլտըզ
պիր սալօնա տօղրու իլէրիլէյիպ եագլաշ-
տըզընտա, էլինաէքի պիլէթին թալէպ օ-
լունմամասընա թէաճհիւպ էտէրէք, պիր
սանտալիայա օթուրուր : Պիր ազ սօնրա
նութգ մահալինէ պիր առէմ չըգարագ,
ճէմաաթա իլահի սէօյլէմէլէրինի թէքլիֆ
էյլէտի : Պունուն իւզլէրինէ մէրգումէ «Ա-
ճէպա եանլըշ պիր մահալէ՞ մի, հաթթա
Փրօթէսթան պիր ճէմիյէթ արասընա՞ մը
կէլտիմ» տէյու չիւպհէ էթմէյէ պաշլատը :
Ապէն ութանղաճ օլտուղունտան օրատան
տըշարը չըգմաղա ճէսարէթ էտէմէտի,
վէ պիր տէֆա կիթմէք իշին եէրինտէն

գալգտը իսէ տէ, չէմսիյէսինին եէրէ տիւ-
չիւպ սէս չըգարմասը ճէմաաթըն տիգ-
գաթընը քէնտինէ ճէլպ էյլէտիյինէ չօգ-
լըզըլմըշ օլարագ, թէքրար եէրինէ օթու-
րուպ իսթէր իսթէմէզ տինլէմէյէ մէճ-
պուր օլտու : Վալը թէքրար այաղա գալ-
գըպ պիր տուա էյլէտիյինտէ, պիր վա-
գար վէ այնի վագըթտա եիւզինտէ պիր
սաատէթ վէ մէսէրէթ հալը վար իտի :
իշթէ Միսիս Պինին էն զիյատէ տիգգա-
թընը ճէլպ էտէն խուսուս տախի օլ հալ
իտի :

Անտէն սօնրա վալը Միսիս Պինին ֆիք-
րինի զաթէն իշլալ էթմիշ օլան «Կիւնահ-
լար աֆվ» ը մատտէսի հագգընտա սէօյլէ-
յէճէյինի իլան էտիպ, Իպր. 10. 1—18
այէթլէրինի օգուտու : այէթլէրի այրը այ-
րը, պէրրագ վէ սաատէ պիր տուրէթտէ
թէֆսիր էյլէտիյինտէ, մուզալլամ պիր
կէճէտէ պիր էօյլէն կիւնէշի տօղմուշ կիպի
Միսիս Պինին գալպինտէ նուր լէման էյ-
լէտի :

«Ճիւմլէսի իշին թագտիմ օլունմուշ
պիր գուրպան վէ Յիսուսըն իոմինէ իման
էտէնլէրին ճիւմլէսինէ Բեաւիշ աճվիլըգ»
հագիգաթը մէրգումէնին գալպինէ տէրին
պիր թարգտա եազըլտըլար :

«Բեաշքի տահա զիյատէ իշիտէյտիմ»
տէյու տիւշիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, փալ
խըամէթի խիթամ պուլուպ, ճէմաաթ
տագըլտըղընտա Միսիս Պի թէվպէ վագ-
թը չիմտի օլտուղունու հիւս էյլէյէրէք,
վար օլան ճէսարէթի իլէ վալըա տօղրու
կիթտի, վէ մինպէրէ եագլաշպ եավաշճա
«Պու սէօզլէրի նէ՞րէտէն օգուտունուզ»
տէյէ սիւալ էյլէտի : Զէնկին վէ միւթէալ-
լէմ օլան պու գատընըն մաուումանէ օլան
պու սիւալընտան տօլայը վալը միւթէ-
հայյիր օլարագ տէրհալ մինպէրտէն ա-
չաղը էնտի : Միսիս Պինին սիւալլարը չօգ-
լըտուղունտան վալը օլ սիւալլարըն ճէվա-
պընը պիր քիւղըտա եազըպ՝ այէթլէրի

իլէ պէրապէս էվտէ օգուտասընը անաթափոյն էյլէտի. մէրգումէ իսէ ութանարագ, «Քիթապը մուգատտէսիմ եօգտըր» տէտիյինտէ վաղը «էօյլէ իսէ պէն քէնտի Քիթապը մուգատտէսիմ սիղէ վէրիւրիմ, իշինտէ գրւորը չըղըմըլ այէթլէրի օգուտուգտան սօնրա պանա իտտէ էյլէյինիղ, չիւնքի օ պէնիմ էն գըյմէթլի խաղինէմ տիր» տէյէ ճէվապ վէրտի: Միւիս Պի գիյատէսիյլէ մէմուսն վէ մէսուրուր օլմուշ իտիյինի պէյան էտէրէք խանէսինէ ավտէթ էյլէտի:

ՄԻՒՍԱՀԷՊԷ

Սիւալ. — Ք. Մուգ. տէ իշամը իլահի սալըմայան գըսմար հանկըլարը տըր:

Ճեվապ. — «Իշամը իլահի» տէմէքլէ «Ալլան թարաֆընտան Բուհիլ Գուտըն թէէսիւրի ալթընտա հաղտըրըլը» տէմէք իսթէնիլիյօր իսէ, Ք. Մուգատտէստէ իշամը իլահի օլմայան գըսմար պուլունուր: Մէսէլա վագթը իլէ մաթպաա պուլունմատըղընտան, աւտէմէր Ք. Մուգատտէսի էլ իլէ իսթինտաի էտէրէք իտի: Պէօյլէ գօփիա ալանլար պիթթապի պաղէն հանլըլ հափարլար իտի: Պուհէվ հանլըլար իշամը իլահի տէյիլ տիր: Մուգատտէս մուհարրիլէր տաիսի Բուհուհէլինտէ պիր մաքինա կիպի գուլանըլմատըղլարը իշին պաղէն վագըլար իսթըրլարընա կէլմէղ եա ֆարգըլ տէրիսաթըր էտէրէք հաղարլար իտի, պիթթապի պուհէվ իսթալար տաիսի «Իշամը իլահի» օլմաղ. մէս. Ա. Կորն. 10. 8ի Ատատ 25, 9 իլէ մուգայէսէ էյլէ: Լաքին պու սիւալտա «Իշամը իլահի» թապիրինէ վէրիլէն մանա հագընտա էֆեհարճա իթթիֆագ հօգ տըր: Պիլ Ք. Մուգ. Թէքվինտէն վահիյէ գատար իշամը իլահի տիր» տէր իսէք, օ Ալլան թարաֆընտան հաղտըրըլըլ տըր տէմէք իսթէմէյիղ, անճապ Ք. Մուգ. Թէքվինտէն վահիյէտէք Ալլանըն քէնտիսինի ինսանլարա քէչֆ ու պէյան էթմէսինին գայաղ տըր,» տէյու անլարըղ: Պու գայտտա պիթթապի իլահի վէ ինսանի ունսուրլար մէվճուտ տըր:

Ս. — Ք. Մուգ. տէ րէմզ ու քինայէ թարիգիլէ վէրիլէն գըսմար արասընտա անլաղըմայանլար տա պուլունուր մը:

Ճ. — Ք. Մուգ. տէ պաղը գըսմար վար քիօնլար, հաղըլտըղլարը վագթըն էալիսինէ մալիւ օլան վագըլարը իմա էթաիյինտէն պուլիւն օնլարը պիղ անլալամայօրըղ. մէս. 1. Կորն. 15. 29ըն իմա էթաիլի տտէթ հագընտա թարիստէ հիչ պիր իշարէթ հօգ տըր: Բէլալիք պիլա չիւպէն վահի քիթապընտա վէ փէյլամպէրլէրին թահրիւրաթլարընտա պէօյլէ գըսմար վար տըր: Պու կիպի գըսմար պիթթապի օ վագթըն էալիսինէ անլաղըլըլ, վէ անլէրտէ մահֆուղ օլան ֆիքրէր անլէրէ կիւղէլճէ խըսմէթ էյլէմիշ տիր:

Ս. — Պիլ տաի քիմսէլէր Ք. Մուգատտէստէ օգուտուգտուղ հէր հանլըլ պիր գըթալը անլալալիլաիլիլ տէրէճէտէ գապուլ էթսէք հոնըլըլ օլմըրմը իլ:

Ճ. էկէր անլատըղընըլ թամմ օ գըթալը հաղանըն ֆիքրինէ մութապըղ տէյիլ իսէ, պիլա չիւպէն հանլըլըլ օլուրտուհուղ: Վագատ պաղէն օլապիրիլ քի, պիր այէթին ալ ֆիքրի պիր ալիմին անլատըղընա տէյիլ տէ աաի պիր միւմինին թէճրիպէսինէ տահա զիյատէ մուվաֆըղ օլուր: Լաքին «Ք. Մուգ. ին սէօղլէրինին պիր չօգ մալարըլ վար, վէ հէր քէս քէնտի պիլաիյինէ կէօրէ անլարսա, եինէ տօղրու անլամըլ օլուր» կիպի ապէս պիր թալիմիմիղ հօգ տըր: Ք. Մուգ. այէթլէրինին պիր մանտըլ վար քի, մուհարրիլ օնու տէմէք իսթէմիշ տիր: Վէ օ մանալըլ պուլմաղ իսէք, ֆիքրիմիղ նէ գատար տա սատէ օլտա, եինէ օ ֆիքրի պուլմաղսագ ալ մանալըլ պուլմուշ օլմայըլ:

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

ՊՈՒԷՆՍՍ ԱՅՐԷՍԷ ԿԻՏԵՆԼԷՐԷ

Պուէնսս Այրէստէն Միլքոն էֆի էպէհան հաղըյօր քի. չու սօն պիր գալ սէնէլէր զարֆընտա ալունհանըն միւթթէլիֆ լիմանլարընտան Արժէնթին միւսթէմէքեթընը, պալսուսուս էլէվմ անըն փաթիթաթըլ օլան Պուէնսս Այրէս չէհրինի տօլտուրմաղա՝ վաֆօրլար փէք չօգ իթալիան, Իսփանսօլ, Արապ վէ գալիլ միլլէթլէրի թաղըմաղտա իքէն, պու արաղըլ էրմէնի միլլէթաղաղըմըլ տաիսի կէթիրմէյէ պաղլամըլար տըր:

Պուրայա քեար մագսէտիյլէ կէլէն վէ նիհայէթինտէ պիր միգտար փարա արթըրմագ էմէլինտէ պուլունան իշէլէրին իսթիճար վէ իս-

Թիմաք մէսէլէսինէ պէօլիւք էնէմմիլէթ վէր-
մէլէրի վաճիպ տիր: Պուրատա շէհր տէրունին-
տէ պիր ֆէրտ իչիւն պիր տանէ օտաճըգ իճարը
մահիյէ ալէսսէվիյէ 1 լիրաի Օսմանիտէն 2 $\frac{1}{2}$ լի-
րայա գատար, 2 տաէմ իչիւն 1 $\frac{1}{2}$ տան 3է գա-
տար տըր: Էվլատսըգ Ֆամիլիա իչիւն 3տէն 4է
գատար վէ Էվլատսըգ Ֆամիլիալար իչիւն՝ պիրազ
ղիստէճէ թէէտիյէյէ մէճպուր տըրլար: Փագաթ
չէհրէ միւլասըգ օլան գարիյէլէրտէ պիրազ թէն-
ղիլաթ վար տըր: Իմտի պիր ֆամիլիա սահիպի
այաա ագալի 3 լիրա թէէտիյէ Էթմէլի տիր քի
սէնէվի 36 լիրա, 5 սէնէտէ 180 լիրա էտէր:
Վէ պու մէպլաղ իսէ, պէօլիւճէք պիր մէսարիֆ
սայլապիլիր: Պու մէսարիֆէ մուգապիլ պիր
ըրզատ մաաշը հէր նէվի մէշլուիյէթտէ ումու-
մէն՝ 10 բէսօ պիր լիրաի օսմանի հիսապը իլէ՝
այտա 60 բէսօտան 80է գատար վէ սէնաաթ-
քեար իչիւն 90տան 120յէ գատար տըր: Շու
հալտէ պիր սէնաաթքեար պու իճարը գոլայլըգլէ
վէրէպիլիր իսէ տէ, ֆամիլիա սահիպի օլան պիր
ըրզատ իչիւն աղըրճա պիր մէսարիֆ գաթիսու
ատտ օլունուր: Փագաթ Արմէնիթին հիւքիւմէ-
թի արազիսինին վիւսաթը վէ ատէմէ օլան իհ-
թիյաճը սէպէպինտէն միւլթէտատիրտ գոււմա-
նիլար վասըթաալլէ կէրէք հիւքիւմէթէ վէ
կէրէք մուհաճիլինէ ֆաիտէլի օլաճագ վասի-
թալար թէտարիք Էթմիշ տիր:

Արմէնիթին հիւքիւմէթի, կէնիշ վէ մահ-
սուլտար օլան արազիսինին սնճագ ճիւզի պիր
գըսմընըն զէր վէ իմար էտիլտիլինի, վէ պոււնու
սէպէպի իսէ Էհալինին գըլլէթի վէ զրաաթտան
պիրապէր օլուուղունու կէօրէք, վագթըլլէ
հէր միլլէթտէն զրաաթա աչինա օլանլարըն կէլ-
մէսինի իսթէյօր վէ պու կէլէնլէրէ տախի
մէճճանէն օլարագ հէր սին զէր վէ իմար
Էթմէսի իչիւն պիր գըսմ արազի վէ թօխում
վէրիյօր վէ հասրլաթտան պիր գըսմը հիւքիւ-
մէթէ վէ գըսմը ազամը իսէ իշճիյէ վէրիլլիյօր
իմիշ: Փագաթ պու իսթիյաղը տու ի իսթիմալ
էտէլլէր, պաիուսուս Այապար հիւքիւմէթի
կիւճէնտիրմիշ օլալարը իլէ պու իսթիյալ
կէրի ալընմըշ տըր: Շիմտի իսէ պու նէվ արազի
մէճճանէն օլալար 2 ֆարգըլ գոււմիանիլար
վասըթաալլէ էլտէ էտիլիր: Պու վասըթալարը
պիլիպ անլէրտէն իսթիֆատէ էտէլլէր պու իճար
մէսարիֆինի խէլլիճէ թէնղիլ էտիպիլիրլէր:

ՀԱԼԷՊՏԷՆ

Միւսթագպէլ իչիւն իւմիպլէրիմիզ պէօլիւք
վէ ճէսարէթպախշ տըր: Էն պէօլիւք արզու վէ
թէշէպպիւսիւմիւզ շիմտիլիք եէնի պիր քիլիսէ
պինասընա մալիք պուլունմագ տըր: Արասմըգ
հաղըր օլուպ, 4 սէնէ Էվվէլ 520 օսմ. լիրասը-
նա ալընմըշ իքէն շիմտի 1.500 լիրա սէյէր: Պի-
նա իչիւն 2,000 լիրա լագըմ տըր տէյու թախ-
մին էտիյօրըգ քի, պոււնըն 6-700 լիրասը հա-
լըր տըր: Ամէրիգսն Պօրտ էսքի քիլիսէ պինա-
սընըն սաթըլըպ պու եէնի պինայա գուլլանըմա-
սընա ըէմի սուրէթտէ ըուխսաթ վէրտի: Այն-
թապ քիլիսէլէրի իանէլէրինի կէօնտէրմէյէ վատ
Էթիլլէր: Եագընլարտա պու մագսէտէ իանէ
տէրճի իչիւն Պէյրութա կիտիպ օն կիւն օրատա
գալտըմ, մէմուլիմիգտէն չօգ զիյատէ իշթիրաք
վէ հաղըրըգ կէօսթէրտիլլէր: Սէնէվի Միշըն
մէճիլլէրինտէ Հալէպին պէշարէթ իշի իչիւն կէ-
նիշէ գօնուշմաղը վատ Էթիլլէր վէ ըէսմի պիր
ըուխսաթ տախի իսթիհսալ էտէրէք քիլիսէ պի-
նամըգա պէօլիւճէք պիր իանէ ճէմինէ չալըշա-
ճագլար: Պէյրութա պոււնու Էյի անլատըմ քի,
Պէյրութ միսիօնէլլէրինճէ պիր իքի սէնէտէն
պէրու Հալէպ խուսուսի պիր միւլթալաա մատ-
տէսի օլմուշ տըր: Արապի վէ Թիւրքի թէքէլ-
լիւմ էտէն քիլիսէլի պիրլիքտէ իլէրի կէօթիւր-
մէք իչիւն պիլլիմ Պօրտ իլէ պիր թէալիւն զէ-
մինի պուլմագ Էն Էնէմմիլէթի միւլթալաա մատ-
տէսի օլմուշ տըր վէ պու մէճիլլէրինտէ պու
մէսէլէ թահթ ը միւլգաքէրլէլէ ալընմըշ տըր:

Ս. ԹՈՎ.ՄԱՍԵԱՆ

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԽԱՐԻՃԻ

Ինկիլթերա.— Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի Իթա-
լիանըն Թարապուս ը Ղարպը իչլալ Էթմէսին-
տէն սօնրա՝ Պահր ը Սէֆիտ տօնանմասընա զի-
յատէ Էնէմմիլէթ աթֆ Էթմէքտէ, վէ օրատաքի
գուվվէ ի պահրիյէսինի թէղիտ Էթմէք թէշէպ-
պիւսիւնտէ պուլունմըշ տըր: Հիւքիւմէթ ի մէղ-
քիւրէ՝ Մըսր իչիւն ալըլ պիր ֆիլօ թէշքիլ վէ Իս-
քէնտէրիյէլի մէղքիւր ֆիլօյա մէրքէլ իթթիսալ
Էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Սօն պիր խապէրէ
նալարէն՝ իսթիգալաա Ինկիլթէրանըն Պահր ը
Սէֆիտ տօնանմասը աթիտէքի սուրէթտէ թագ-
սիմ էտիլէճէք տիր: Էվվէլա ճէպէլ էլ Թարիգ-

տէ պրիմիւնի նէվտէն 8 զըրկը իլէ ստիր զըրկը վէ ստիր գրուազէօրէրտէն միւրէքքէպ պիր սո- նանմա պուլունաճազ տըր: Սանիէն Մայթատա Ինվինսիպը սիւթէմինտէ 4 տրէտնոթ, 4 ատէտ ճէսիւմ զըրկը գրուազէօրէրտէն միւրէքքէպ պիր սոնանմա, վէ լիւզիւմիւ գատար թօրիէտօ վէ մուխրիպ վէ թանթ էլ պահր սէֆալին պու- լունտուրուլաճազ տըր: Սալիսէն Իսքէնտէրլյէտէ պիր սէֆինէ ի հարպլյէնին ինզիմաճըլէ քիւ- չիւք պիր թանթ էլ պահր ֆիլօ թէէսիս օլու- նաճազ տըր: Ինվինսիպ զաղէթալարն իֆաասէսի- նէ նազարէն պու գատար սէֆալին ի հարպլյէ տնվալը հաղըրէ գարչըսընտա Ինվինսիպըսըն Պահրը Սէֆիս մէնաֆիլինի մուհաֆալայա քի- ֆայէթ էտէճէք տիր: Չիւնքի Պահրը Սէֆիս տէվլէթէրլինտէն ինչ պիրի Ինվինսիպըսըն Ին- վինսիպը սիւթէմինտէ տրէտնոթ ինչա էթալիմէ մէքտէ տիր:

Չիւն Եուան չի Գայ՝ Մէճիս ի միլլիյէ Գա- պինէյի իթմամ էտէճէք ալթը նազըրլարն իսմ- լէրլինի հալի օլան պիր եէնի լիսթա թագալիմ էթմիշ տիր: Պու տէֆա մէճիսին Եուան չի Գա- յըն ինթիլիսապ էթալիյի զէվաթա մուվաֆազաթ էտէճէյի իւմիտ օլունույօր: Չիւնքի մէճիս պու տէֆա էթքէսարը ումուլիյէտէքի տտէմի իոչ- նուտի վէ վազը օլան թէհտիտլէրէ գարչը գօ- յամայաճազ տըր: Հան-Քու ֆըրգասը գօման- տանը՝ մէճիս չայէտ հիւքիւմէթէ գարչը օ- պըսքիսիսիսն իճրասընտա տէվամ էտէճէք օ- լուր իսէ, թանթը գօմանտապընտա պուլունան առքէրի Փէքին իւզէրլինէ սէվգ՝ վէ մէճիս ազա- սընը չէհրտէն թարտ էտէճէյինի պիլտիլիմիշ տիր:

Ավսրիս-Մանարիսանտա մուխալիֆ ֆըրգա Յուսիս 4 թարիսիստէն իթիպարէն էքսէրիլէթ ֆըրգասընճա իթիլիսապ օլունան պիլճիւմէ մու- գարիէրաթըն թաթպիգ էտիլմէսինէ գարար վէր- միշլէր տիր: Փագաթ հիւքիւմէթ մէքքիւր մու- գարիէրաթըն թաթպիգ էտիլմէսինտէ իսրար էթալիքաէն մատա մէճիստէ ինթիլգամը միւզա- քէրէյի թէմինէն նիզամնամէ ի տալիլինի թէպ- տիլինէ տէ սուրէթ ի գաթիլէտէ գարար վէր- միշ տիր: Ֆըրգա ի մուխալիֆէ պու սէնէ վիէն- նատա իճթիմա էքէճէք օլան Տէրիկասիսն մէճ- լիսինտէ տէ միւզաքէրէյէ մուխալէֆէթ էթմէյէ գարար վէրմիշ տիր: Գօնթ Թիզանըն թիյասէթ. տէն իսթիֆասընըն հալ ու մէվգիի պիրազ իսլան էտէճէյի իւմիտ օլունույօր:

Միւքիւնէվլի. Ֆրանսըպ թէյյարէճիլէրլինտէն Լը Կաննօ՝ ինչա էթմիշ օլունուլու եէնի պիր թէյյարէսիլլէ սաաթտա 85¹/₄ միլ կօլ գաթ է-

տէպիլմիշ տիր: — Բուսիս հիւքիւմէթի՝ Պալ- թիգ տէնիլի տօնանմապընա իլալէթէն պէհէրի 4¹/₂ միլիօն Ինվինսիպ լիւսաը գըյմէթինտէ, վէ 30,000էր թօնօլուգ 4 ատէտ հարպ գրուազէօ- լիւ, 4 ատէտ 7,000 թօնօլուգ վէ 2 ատէտ 3,500 թօնօլուգ գրուազէօրէր, 36 ատէտ 800 թօնօլուգ մուխրիպլէր, վէ 12 ատէտ թանթ էլ պահր սէֆինէլէր, վէ Պահրը սիյան տօնանմաը իլիւն 3 ատէտ զըրկըլար ինչասընա գարար վէրմիշ տիր: — Մէքսիգօտա՝ չէհր ի մէվքիւր- ալն միւֆա տգաթ էթմիշ օլան պիր չմէնտիֆէր գաթարը 502 քիլիտէն իսլարէթ օլան տալիլէր թարաֆընտան պէրնալա էտիլմիշ օլուպ, 30 ատէտ տաքէրի վէ 9 ատէտ կօլճուլար թէլէֆ օլմուշ տիր: — Բուսիս Չարը իլէ Իսվէճ գրալ վէ գրալիչասը Յուլիս Յաւէ Ֆինյանտա սուլա- րնտա միւլազաթ էթմիշ վէ եէքսիլէրլինն չէ- րէֆինէ զիյաֆէթլէր քէչիտէ օլունուլու տըր: Ինչպու միւլազաթ սիյան պիր մազսէպէ օլ- մագտան զիյատէ պիր տիլէ միւլազաթը՝ վէ տօսթանէ միւլարէքէթ մագաթմընտա թէլազգը էտիլլիօր: — Պու հաֆիթ Սալի կիւնիւ Լօնտ- րատա պիր ֆապրիգատա պիր եանղըն զու- հուր էթմէքէ 8 զըզլար եանղա թէլէֆ օլմուշ տրլար: — Ամէրիգանըն՝ Ղարալի Փէնսիլվանիա, Շարգի Օհայօ վէ Ղար- ալի Վիրճինիս էյալէթլէրլինտէ եաղան եաղմուր- լարն քէսրէթիլլէ զայլէթ տէնէթիլի սէյլլէր զու- հուր էտէրէք եիւզլէրճէ իսանէ վէ քէօլիլլէրի պասըպ խարապ էթմիշ, թէլէլրաֆ վէ չմէնտը- ֆէր խաթթլարըն պօզուպ ինթիլիսիս մանի օլմուշ տըր: 100տէն զիյատէ քիմէլէր պօզու- լուպ թէլէֆ օլմուշ տրլար: — Ճալիօն գրալը Միգատա Մօթիսօնիթօ հաղրէթլէրի Յուլիս 29տա վէֆաթ էթմիշ տիր: — Միգատանըն խաթթլարըն էանտընտա պիր կիւնտէ էօլլէտէն էվվէլ 6,000 քիլի սարայը զիյարէթ էտիլ իսմէրիսի տէֆ- թէլէր գայա էյլէմիշլէր տիր: — Բուսիստա պիր ճէմիլլէթ ի ինթիլալիլլէ ի առքէրիլլէ ինթիլաք էթմէքէ միւթթէհիմ պուլունան 29 ատէտ Պահ- րիլլէ նէֆէրի Սէն Փէթրսպուրկտա Շուրա ի հարպըր պահրի հուզուրունտա թանթը մուհա- քէմէյէ ալընմըլար տըր: — Ամէրիգանըն Գօլօ- րատա էյալէթլինտէ Մր. Հուֆնէր նամ պիլ- վազը քիլիսէյէ իսթիֆա վէրմէգտէն էվվէլ Ի- րատ էթտիլի վաղընտա, «Ճիւմէ էվտէ գալմըն ինթիլար գըզլարըն ինտանիլլէթին տէօքիւնթիւսիւ մագաթմընտա պիր գուրու առայա նէֆի էթմէ- լի,» տէմիշ, վէ պունուն իւզէրլինէ մէմէքէ-

թին հէր թարափընտան միւմարիւնին պաշտնա-
փութէսթօ մէքթուպարը եաղմը, վէ պու նէվ
գըզար արաւընտա տիւնեանըն էն մէշուր վէլի
ի նիմէթլէրինտէն պազըրարը պուլունտուզու իւ-
թար էտիվիշ տիր: Հէլէն Կուլտ, Աննա Մօրկան,
Ֆորէնա Նայթինկէյլ, Գյարա Պարթըն, Ֆրանսիս
Վիլլըրտ, Սօֆիա Բայթ, Սուզան Անթընի վէ
սաիրէր պու Ֆիհրիսթէ սախիլ աիլլէր: —
Մաճարիսթանտա վէ Բուսիտա գօլէրա միւ-
սապը վուզու պուլմուշ տըր: — Ավսթրիա Մա-
ճար ինարիճիյէ նազըրը Գօնթ Պէրիսթօլա թիւր-
քիանըն ահվալը սիյասիյէսի նէթիճէսի օլարազ
քէնտիինն եազ թաթիլի սէֆէրինի թէէլիսի է-
տէրէք Վիէննա ճիվարընտա պուլունմալա գա-
րար վէրմիշ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՎԵՆ. Գէտրգ Ե. Կաթողիկոս Փէթէրապուրկ-
տան էջմիածինէ միւվասէլէթ էթմիշ օլուպ Յու-
նիս 30տա Մայր Տաճարտա ազիմ պիր իլտիհամ
հուզուրուտա թանթանա իլէ օծոււ մէրասիմի
իճրա օլունմըշ տըր: — Փաթրիգ Արչարունի Ս. Կէ-
չէն ձիւմաա էրթէսի կիւնիւ Սաարազամ, Հար-
պիյէ, Ատիյէ, Մէարըֆ, Էվգաֆ, Մալիյէ վէ
նարիճիյէ նազըրարընը, Շէյխ իւլ Իսլամը, Շու-
րա ի տէվլէթ րէխի Գեամիլ փաշայը զիյարէթլէ
միւշարիլէյիումը թէպրիք էյլէմիշ տիր: — Կէչէն
ձիւմաա կիւնիւ Ազգ. Ժողով Փաթրիգ Ս. ըն
թաշթը րիյասէթլինտէ իճթիմա էտիպ, Գաղաֆ.
Ժողով ազալարընտան պիր գաշընըն զապոււպէ-
թի վէ պազըրարընըն սա իսթիֆա էթմիշ օլ-
մասըյա մէճիլիսին միւննալ պիր հալտէ պուլուն-
տուզունը նազարը իթիպարա ալարազ նէ կիպի
պիր մէպէք իթթիլիսազ էտիլէճէլինէ տաիր պիր
միւտտէթ միւզաքէրէ էթտիքստէն սօնրա էքսէ-
րիյէթ հասըլ օլմատըղընտան պիր նէթիճէյէ Կէ-
լէմէյէրէք տաղըմըշ տըր: — Գաթրիլէ էֆ. Նո-
րատունկեան նարիճիյէ նէզարէթինէ թալին է-
տիլմիշ օլուպ, փէք մէշուլ պուլունտու-
զունտան, Վաշ. Ժողով րիյասէթլինտէն իսթի-
թիֆա էթմիշ իսէ տէ, մէճիս միւշարիլէյին
իսթիֆասընը գապուլ էթմէմիշ տիր: — Կէչէն
Փէնչէնպիս կիւնիւ եէնի Փաթրիգիսանէ պինա-
սընըն վազը թէմէլ զիյնէթի Փաթրիգ Ս. ըն
թաշթը րիյասէթլինտէ իճրա էտիլմիշ տիր: — Մուշ
Առաջնորդը նարաթանեան եպս. ըն պիլտիրտիյի-
նէ Կէօրէ Մուշ էթրաֆընտա սախիլ Գիւրտ-
լէր գէվալը Էրմէնի քէօյիլլէրինի թազիլգ
էթմէյէ պաշլամըշար տըր: Թունիս 8տէ Սասու-

նըն Փառնակ նահիյէսի Զրանիք քէօյիլլէրի օլա-
տան ալտէթ էտէր իքէն պիր թազըմ խուլը
էշգըյա էօնլէրինէ չըգարազ 4 գաթըր պուլտայ
եիւքիւ իլէ 8 քիշինին 20 լիրալգ էլպիսէսինի
զասպ էտիպ կէօթիւրմիւշլէր տիր: Սոյուլան քէօյ-
լիլէր պէհէր գաթըրա մուգապիլ 5 լիրա վէրէրէք
անլէրի կէրի կէթրիթմիշլէր, լաքին սալր էշեալար
կիթմիշ տիր: Այնի էշգըյա Ս. Աղբերիք տաղընա
կիտէն պիր թազըմ Այիճանլը Էրմէնիլլէրի տէ
սոյուլշ տըրար: — Էջմիածինտէն Էրմէնի հու-
րուֆաթընըն 1500 իւնճիւ վէ Էրմէնի մաթպաա-
սընըն 400 իւնճիւ ոէնէ ի տէվրիյէսինն պիրլիք-
տէ Հոկ. 15տէ իճրա օլունմազը վէ պու միւ-
նասիպէթլէ պիր թազըմ մէգասիտը խայրիյէ ի-
չիւն իսնէ ճէմ էտիլէճէլի Փաթրիգիսանէյէ պիլ-
տիրիլմիշ վէ ճէվապէն Փաթրիգ Ս. տախի պէօյ-
լէ պիր թէշէպպիստէն տօլայը հէյէթ ի մախ-
սուէյի թէպրիք էյլէմիշ տիր: — Պու սէնէ 12
Էրմէնի կէնճլէր Ամէրիգանըն ֆարգը մէքթէպ-
լէրինտէն մէզուն օլմուշար տըր: — Անի շէհ-
րինտէ Փրօֆ. Մառ թարափընտան իճրա օլու-
նան հաֆրիյաթ նէթիճէսինտէ իքի մէշուր քի-
լիսէ քէշֆ օլունուպ պունդարտան պիրի 14.50
մէթրօ թուլունտա վէ 9.50 մէթրօ էնիստէ տիր:
Սյմալարտան անաշըլարընա նազարէն մէզքիւր
քիլիսալար 12նճի ասրտա ինշա օլունմուշ տըր:
— Էջմիածին Կաթողիկոսընտան Փաթրիգիսանէյէ
վիւրուտ էտէն պիր թէշէղրաֆտան անաշըլար-
ղընա նազարէն միւշարիլէյի Ամէրիգատա Առաջ-
նորդ վէքիի սըֆէթլիլէ չալըմազտա օլան Պո-
ղոս վրգ. Գաթրիսանըն վէ Մուշեղ եպս. Սե-
րսիանը ազլ էթմիշ տիր: — Սիս կաթողիկոսը՝
միլլէթ վէ քիլիսայա իֆիս էթտիյի մուֆիտ խըզ-
մէթտէն տօլայը Մուշեղ եպիսկոպոսու՝ Արքե-
պիսկոպոսլուզա թէրֆի էթմիշ տիր: — Փաթրիգ-
իսանէ՝ Թիքանիլ վափօրունտա թէլէֆ օլան քիմ-
սէլէրին ալիլէրինէ իսնէ թէվլի էթմէք իւզլէ
Լօնարտա թէշէքքիւլ էթմիշ օլան հէյէթէ
միւրաճաաթ էտէրէք մէզքիւր վափօրտա թէլէֆ
օլան Էրմէնիլլէրին ալիլէրինէ տախի պիր հիսսէ
չըգարըմասընը թալէպ էթմէսի իւզլէրինէ հէյէթ
ի մէզքիւրէ թէլէֆ օլան Էրմէնիլլէրին իսմ, սինն
վէ սէնաաթլարընը կէօսթէրէն պիր լիսիա թա-
լէպ էյլէմիշ տիր: — Օրմանեան Ս. ըն «Հայոց
նկիւղեցի» նամ էսէրինտէն անաշըլարընա նա-
զարէն էլիւվ Էրմէնիլլէրին պիւթիւն տիւնեա-
տաքի նուֆուսը 3,654,450 տիր: Պունդարըն
3,469,000 ի Հայաղաւան, 136,400 ի Գաթրիք վէ
49,050 ի Փրօթէսթան տըր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Տիւնեանն Կիրակի մէքթէպէրինին հետինձի մէճիս ի ումուսիս կէլէճէք սէնէ Յուլիս 8-15տէ 2ուրիստէ իճթիմա էտէճէք օլտուղունտան, պու տիյարտան տախի մէզքիւր մէճիստէ հազըր օլմագ իսթէյէնլէր Պաղչէճիքտէ Տօգ. Մէք-նօթըն իլէ մուսապէրէ էտէպիլիլէր: Վեր. Եր. ուանդ Գասապպաշեան Շապին Գարահիսարընտա 6 սէնէ մուվաֆֆազիլէթլէ իլէտիքտէն սօնրա պու քէրրէ մէզքիւր քիլիսէյէ իսթիֆա-սընը վէրմիշ օլուպ՝ Սիվազա ազիմէթ էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյին սայ ու զայրէթի նէթիճէ-սինտէ օրատաքի մէքթէպ հիւքիւմէթ թարա-ֆընտան թանըմը տըր: — Մարաշ իլմ ի իլահի մէքթէպինին պու սէնէքի րափօթընտան ա-թիտէքի գըթալարը իգթիպաս էտէրիլ: — Շիմ-սիքի սընֆ 10 ազատան իպարէթ օլուպ, 2սի իւարիուլթ, 3իւ Այնթապ վէ 5ի թարաուս գօ-լէճէրի մէզունլարը տըրլար: Մէքթէպէ Գանա-տատան Մր. Վուսլի իսմինաէ եէնի պիր մուալ-լիմ կէլմէքտէ տիր: Վեր. Կարապետ Յարու-թիւնեան իքի սէնէ իչիւն մուալլիմիլէ տալէթ օլունմը տըր: Ատանա միսիօնէրի Տօգ. Զէյա-պըրա՝ Ամէրիգանըն Փրինսթըն իլմ ի իլահի մէք-թէպինին 100իւնճիւ րէս ի սէնէ ի տէվրիլէ զիյնէթինտէ Մարաշ իլմ ի իլահի մէքթէպի թա-րաֆընտան մուրախիսա մագամընտա հազըր պուլունմուշ տըր: — Վեր. Գալմէ Ապահատ-եան Կիլիկիա Միոքիւնընտա հազըր պուլուն-մուշ, վէ չիմտի տախի Այնթապ քիլիսէյէրինտէ սապահլարը գատընլար իչիւն վէ ազշամլարը ու-մուս էնալի իչիւն րուհանի մէճիսլէր ազտ էթ-մէքտէ վէ վաղար իրատ էթմէքտէ պուլունու-յօր: — Լութֆի էֆ. Լիւոնեան Իսգօփատաքի թահսիլ իչիւն պիթիլիմիշ օլուպ՝ Այնթապա ալմէթ էթմէք իւզըն տիր: Միւմաիլէյ Մ. թ. Գօլէճտէ թէտրիսաթլէ մէշղուլ օլմալլէ պէ-րապէր Կիրակի կիւնլէրինտէ Հայիկ քիլիսէսինտէ վազ էյլէյէճէք տիր:

ՏԱԽԻԼԻ

Մեճիս ի մեպուսանըն 39ընճը իճթիմաընտա Ահմէտ Բիգա պէյին գօնաղընտան սըրգաթ է-տիլտիլ իտտիւ օլունան էչեա հազգընտա պազը միւնազաշաթ ճէրէյան էթմիշ, վէ նէ-թիճէտէ պու պապտէ իճրա ի թահգիգաթ օ-լունմասը թէնսիպ էտիլմիշ տիր: — 40ընճը իճթիւստա իւլասքեար Զապըթան Կրուփը թա-

րաֆընտան մէճիս ի Մէպուսան րէիսի իւալիլ պէ-յին իսնէսինէ պրագըրմըլ օլան պիր աչըգ մէք-թուպ գրաաթ օլունմը տըր: Մէզքիւր մէք-թուպտա 48 սաաթա գօտտօր մէճիսին ֆէսի օլունմասը իխթար, վէ ֆէսի օլունմաստըլ թա-տիրտէ Կրուփը մէզքիւրին քէնտի վազիֆէ ի վաթանիյէսինի իճրա էտէճէյի իլապար էտիլմիշ տիր: Պունուն իւզէրինէ մէպուսար մէշրուլթի-յէթի մուհաֆաղա ուզուրունա ֆէտա ի ճան էթմէյէ հազըր իտիքէրինի պէյան էթմիլլէր տիր: Նիհայէթ եէնի Հարապիյէ նազըրը մէճիսէ չազըրլարագ պու իուսուստա իգահաթ վէրմէսի թալէպ օլունմը, վէ նազըր պունու պիր «պըլֆ» թէմիլլէ էտիլ պէօյլէ պիր վազըրտան տօլա-յը պէյանը թէէսսիւֆ, վէ պունուն միւթէ-չէպպիլլէրինին քէշֆ էտիլլէրէք թէճղիլլէսինէ չալըլլաճաղըն տա զիքը էթմիլլէր տիր: Վէ մէճիս նազըրըն իգահաթընը քեաֆի սայմը տըր: — 41 վէ 42նճի իճթիմալարտա պիւտ-ճէ միւզաքէրէսինէ տէվամ էտիլմիշ տիր: — Մուխթար փաշա՝ գապինէնին փրօղրամընը գրաաթ էթմիշ, վէ անտէ՝ միւշքիլաթը հազը-րէյի միւնթիճ օլան նախօշուտինին սէպէպլէրի հալինտէ չու նօթթալարը զիքը էթմիշ տիր: 1. Ինթիխապաթը ումուսիլէտէ մէմուլարըն մուխալիֆ ի գանուն միւստիսլաթ վէ մուամէլա-թը: 2. Օրտու իլէ մէմուրիլին միւխթէլիֆ սիլասի ֆըրգալարա կիրմէսի: 3. Վաղիֆէ վէ մէմուրի-յէթլէր թէվզիլինտէ նիգամաթը մէրիլլէ ահքե-մընտան ինհիրաֆ: 4. Գանունը էսասի ահ-քեամը վէ մէշրուլլէթ իլէ գապիլ ի թէլիֆ օլմայան թէտալիլլէրէ թէվէսսիւլ: Պատէնու պազը մէպուսար փրօղրամըն թապ ու թէվզիլ վէ անտէն սօնրա միւզաքէրէսինի թալէպ էթ-միլլէր իսէ տէ, Հիւսէյին Հիլմի փաշա՝ «Օգու-տուղունմուզ պէյաննամէ իւզէրինէ մէճիս ի ալինիզճէ նէ տէնիլլէճէք իսէ, պու կիւն սու-րէթ ի գաթիլլէտէ թալէպ էտէրիլ, տէմիշ տիր: Պապան զատէ Հազգը պէյ՝ Հիւսէյին Հիլմի փաշանըն պու սօզլէրինի «մէճիսի թէհտիտ» տէյէ թէլազգը էթմիշ, վէ զայնթ կիւրիւլթիլիւ միւնազաշէլէր վուգու պուլմուշ տըր: Իքինճի ճէլսէնին սօնուստա հէյէթ ի վիւքէլա տըլարը չըզըպ գըսա պիր իճթիմա ազտ էթմիլլէր, վէ իւչիւնճիւ ճէլսէնին իպթիտաընտա Հիւսէյին Հիլմի փաշա՝ «Շիմտի տըլարըտա թօփանտըգ, ալտըրմըլ թէլէզրաֆլար պիզէ՝ թալէպիլիլլին իւզուլունու պիր գաթ տահա իհասա էթթիլլի» տէմիշ տիր, վէ էնճամ 45 րէյէ գարը 113 րէյ

իլէ գապինէյէ պէյանը իթիմատ էտիլմիշ տիր : 9 քիչի տէ ընչ վերմէքաէն իմթինա էթմիշ տիրլէր : Արնավուտըզ անվարը . — Փրիշթինէ էլիէվմ Արնավուտըզ հարէքեաթընըն մէրքէզինի թէշքիլ էթմէքտէ օլուպ օրատա պէօյիւք վէ միւէսիր նիւմայիլէր վուգու պուրմագտա աըր : 12 թօփա մալիք 15 թապուր ասքէր իլէ 30,000 Արնավուտար շէհրի գապթ էթմիլէր , վէ հալա Արնավուտարըն հէր թարաֆընտան ասիլէր ըուէսասաը Փրիշթինայա սողրու հարէքէթ էթմէքտէ տիրլէր : Ասիլէր շէհրի գապթ էտէր էթմէզ էնէպի գօնաօլսարընա մալ վէ ճանլարընա սողրուսուլմայաճաղընա տալի թէէմինաթնա պուլընմըշար տըր : Մահպուստանէտէ եաթան 800 գատար մահպուստին սալը վէրլիլիշ վէ մէվճուտ օլան սիլահլարը վապթ իլէ , էլի սիլահ թուլման էֆրատա սալընմըշ տըր : Ասըլար վէ անլէրէ պիրլէշէն ասաքիր մէճիլի Մէպուտանըն տէրհալ ֆէսի էտիլմէսինի թալէպ էտիլօլար : — Փրիշթինատաքի մէմուրիլի ի հիւքիւմէթ ասաքիր ի մուհաֆըզէնին նուֆը Արնավուտար իլէ հէմ ֆիքր օլտուգլարընը անլատըգտան սօնրու շէհրի թէրք էթմիլէր տիր : Արնավուտ ըուէսասաը չըմէնտըֆէր միւտիրլիլէթինէ միւրաճաաթլէ ասքէր վէ մուհիւմաթ նազիլյաթընա խիթամ վէրմէսինի աքսի թագտիրտէ չըմէնտըֆէր խաթթլարընըն թախրիպ վէ մահվ էտիլէճէլինի պիրտիրմիլէր տիր : Փրիշթինէ , իւսկիւպ , Մէթրօլիլէ վէ սալի շէհրէլտէ չարու վէ փազարլար գափար տըր : Պիւթիւն էհալի իլէրիլի թէրք էթմիլ վէ իսթանպուլտան կիտէճէք օլան հէյէթ ի մախսուէնին վիլուտլինէ ինթիզար էտիլօր : — Եէնի գապինէնին թէշէքքիւլիւ ասըլար իւզէրինտէ հիւսն ի թէսիր հասըլ էթմիլ վէ խուսուսա անըն թարաֆընտան պիր հէյէթ ի նասիհէնին իզամ օլունաճաղընը իլիթսիքէրինտէ չօգ մէմնուն օլմուշար տըր : Արնավուտարուզ իզամ օլունան Այանտան Սիւլէյման փաշա իլէ Տանիլ պէյ Փրիշթինայա միւվասէլէթ էթմիլէր տիր , վէ Փրիշթինատա անլէրէ իլթիւազ էտէճէք օլան Այանտան Րէշիտ Աքիֆ փաշանըն հէրինէ թուրապուսը զարպ վալի վէ գօմանտանը սալըզը միւշիլ իպրահիմ փաշա թալին օլունմուշ վէ միւշարիլէյ տախի Փրիշթինէյէ միւթէվէճիհէն հարէքէթ էթմիլ տիր : — Արնավուտարըն մէթալիպաթը մուհիւմէսինտէն պիրի օլան մէճիլսին սալընտըլմասընը գօմիսիօնըն գապուլ էթմիլ օլտուգու պէյան էտիլմէքտէ տիր :

Մուհարեպէ . — Հօտէյատաան պիրտիրլտիլինէ նազարէն Պահրը Ահմէրտէ պուլունան Ֆարզան ատալարը իթալիա տօնանմասընըն մուլմէնէթիլլէ Սէյիտ Ֆօրիլինին ատէմլէրի թարաֆընտան գապթ էտիլմիշ տիր : Ատալարտաքի 200 ասաքիր ի Օսմանիլէ էսիր թուլթուլուպ քիւլիլէթի մուհիւմաթը հարպիլէ գապթ էտիլմիշ տիր : — իթալիանըն՝ եէնի գապինէնին մէսլէք ու հարաքէթինի անլամագտան էվվէլ եէնի պիր հարաքէթ ի ասքէրիլէտէ պուլունմալաճաղը սէօյլէնմէքտէ տիր : Միւրքէնիվի . — Կէշէն ձիւմա էրթէսի կիւնիւ թուլ (Շգօտրա) վէ Ջէթա (Փօղօրիլէ) արասընտա հուտուար կէշմէք իսթէյէն 100 գատար Գարատաղը ասաքիր իլէ ասաքիր ի Օսմանիլէ միլանընա պիր միւսաստէմէ վուգու պուլմուշ տըր : Գարատաղըլարտան օն մազթուլ վէ պէշ մէճրուհ , Օսմանըլարտան իւշ մազթուլ վէ իւշ մէճրուհ վար տըր : — Այանտան Ֆէրիտ փաշա Այան իրասէթինէ թալին էտիլմիշ տիր : — Աքիվը Շահանէտէն իսթիֆատէ էտէճէք մահքիւմիլին իսթասը 131 քիլիլի ինթիվա էթմէքտէ տիր : — 45 հաշընտաքի թէպաա ի Օսմանիլէնին ասքէրլիլի հազընտաքի գանուն լաիհասընըն պիր գաշ կիւնէ գատար հիւքիւմէթմէ մէճիլսի Այանտան կէրի սըլնաճաղը խապէր ալընմըշ տըր : — Գատրօ խարիճինտէ պուլունան մէմուրիլի ի հիւքիւմէթ եէնի Գապինէյէ միւրաճաաթ էտէրէք քէնտի հալլէրինին նազարը տիգգաթա սըլնմասընը թալէպ էթմիլէր տիր : — Սինապեան էֆ . Լիքանանա վալի թալին օլունմըշ տըր : — Շամ թիճարէթ մուքէմէսի ըէիսի վասլիֆ պէյ իսթանպուլ էմինիլէթ ի ումուհիլէ միւտիրլիլինէ թալին օլունմըշ տըր : — իսթիլիլէ նէզարէթի միւթէշարը Յուվաննէս էֆ . Գուլյումմեան Պուքրէշ Օսմ . Մէֆիրլիլինէ թալին օլունմըշ տըր : — «Ուէլուսքեարտանը վաթան» գիւպինէ մուխալիֆ օլտապ «Ասքէրի մուհաֆազա ի մէշրուլիլէթ» նամընտա պիր տիլէր ճէմիլէթ թէշէքքիւլ էթմիլ օլուպ , պունարտան 4 պինպաշըլար Մէճիլսի մէպուսան ըէիսի իսալի պէյէ պիր պէյաննամէ թագտիմ էտէրէք , անտէ սօն վագըլարը շէաիտ պիր լիսան իլէ թագպիհ , վէ մէճիլսի մէպուսանը հէր հիւքիւմէ գարչը մուհաֆազայա հազըր իսթիլլէրինի պէյան էթմիլէր տիր : — Ջիյա փաշա՝ Տախիլիլէ վէ Ապտիւրրահման պէյ՝ Մալիլէ նէզարէթինէ թալին օլունմուշար տըր : — Գօսօվա օլասընտա ինթիմա էտէն Արնավուտարըն

ատէտի 60,000է պալիդ օլմուշ տըր, պուշար քէնտի թալէպէրինի թէլէղրաֆիէ Սուլթանա պիլտիրմիշ տիրէր: — Փօսթա վէ թէլէղրաֆիէնէ զարէթինէ Մըսթր Փօսթա վէ թէլէղրաֆիէ նազըրը Սապա փաշա թային օլունմըլ տըր: — Լօնտ-րոտա պուլունան Տօգ. Բիզա թէվֆիֆ պէյ Խաթանպօլա միւթէվէճճիհէն հարաքէթ էթմիշ տիր: — Բուճա Ֆօնի զազէթասընը նէյր էթմէքտէ Իքէն, Թիւրքիէր ալէյհինտէ նէյրիյաթաս պուլունտուղու իտտիասըյէ 4 այ մահքիւմիյէ-թինէ գարար վէրիմիշ օլան սապըգ Խաթանպօլ մէպուսու Գօզմիտի էֆ. Մաթպուաթ գանուըն խիլաֆընա օլարագ մէհաքիւմի ատիյէտէ բու-յէթի լաղըմ կէլէն պիր տաւանըն Տիւանը հարպա հէվալէ էտիլմիշ օլմասընտան սոլայը Մահմուտ Շէվքէթ փաշա ալէյհինտէ Իգամէի տաւա էթմիշ տիր: — Սէլանիքտէ նէյր օլունան Սիլան զազէթասը միւտիրիյէթի մէզքիւր զազէթանըն Խաթանպօլա կիրմէսինի մէն էթալիյանէն սոլայը Մահմուտ Շէվքէթ փաշա ալէյհինտէ Իգամէի տաւա էտիլ հէվմիյէ 10 լիրա գարար ու զիյան թալէպ էտի-յօր իմիշ: — Մէճլիսի Մէպուսանըն ֆէսիլինի թալէպ էթմէք Իւզրէ Արնաւլուտուգ վէ սաիր մահալլէրտէն հալա թէլէղրաֆիար վարիտ օլ մազտա իմիշ: — Մէճլիսի միւլթէլիթ իլէ Մէն Սինոտ մէճլիսի պէյնինտէ մէյտանա կէլէն պիր առէմի սէլահիյէթ մատտէսինտէն սոլայը Բուճ Գաթրիգի Եօվաքիւմ էֆ. Խաթիֆա էթմիշ տիր: — Աֆլա նաիլ օլմուշ օլանլար արասընտա էս-պագ Ատանա վալիսի Պահրի փաշա, էսպագ Գարիգ սէֆիրի Միւնիլ փաշա վէ Բեհամիլ փա-շանըն օլլու Սաիտ փաշա, էսպագ Պէյրուլթ վալիսի Մէհմէտ Ալի փաշա, սապըգ Պահրիյէ նազըրը Ճէլալ փաշա վէ Սէլիմ Մէլ-համէ տախի պուլունմագտա տըր: Պօսրուճ, Իզմիր վէ սաիր մահալլէրտէ պուլունան սիյասի մահպուսար մէզքիւր լիսթատա տախիլ տէյիլ տիրէր: — Այան բիյասէթինէ թային էտիլմիշ օլան Ֆէրիտ փաշա չէհրիմիլէ միւլթաթէլէթ էթ-միշ տիր: — Արնաւլուտա տախիլէրի հիւքիւմէթին քէնտի թալէպէրինի գապուլ էտիլ անը տա պիլ ֆիլի Իպրազ էթմէյէ չալըյմատըգճա թէրքի սիլահ էթմէյէճէքիւրինի պէյան էթմիշ օլտուգ-լարը սօն խապէրլէրտէն անլալըմըլ տըր: — Էտիրնէ վիլայէթինի պազը քէօյլէրինտէ միւտիշ պիր գասըրդա վուգու պուլուպ պազը ճամիլէր վէ խալիճա խանէլէր երգըմըլ վէ պազը քիւ-սէլէր թէլէֆ օլմուշ տըր:

Ելէնի Գապինէ՝ Խազընտա մէճլիսի Մէպու-սանա գարարկիր օլմուշ օլան գալանինի ա-քէրիյէնին խատէսինի թալէպ էթմէք Իւզրէ, Մէճլիսէ պիր թէզքիւրէ կէօնտէրմիշ տիր: Մէճ-լիսի Մէպուսանըն 40ընըն ինքիմաընտա պու-թէզքիւրէ օգուսուղու, միւզաքէրէսի պաշգա պիր կիւնիւն բուզնամէսինէ գօնուլմուշ տըր: Պա-տէհու հէյէթի վիւքէլա մէճլիսէ կէլիպ Գա-նուըն Էսասինին Յօնիսի վէ 43ընըն մատտէ-սինտէթի թատիլաթը սապըգէլի գապուլ էթ-տիլինի, ֆագաթ Դինի մատտէնին տէ «Ահվա-լը ֆէվքէլատէտէ մէճլիսի Այանըն բէյի Խաթի-չարիսինի ալարագ մէճլիսի Մէպուսանը ֆէսիլ էթմէք հուգուգը Շահանէտէն տիր» սուրէ-թիլէ թատիլինի թէքիլի էթմէք Իւզրէ մէճլիսէ պիր թէզքիւրէ թագտիմ էթմիշ տիր: Մէճլիսի Մէպուսանըն ֆէսիլի հազընտա իլգատըմ օլան պուլմատտէ փէք լաթէլի պիր միւնագալէյի մուճիպ օլմուշ տըր: Գապինէ՝ սապըգ մէճ-լիսին ֆէսիլինտէն էվվէլ՝ մէզքիւր Յօն, 43 վէ Դինի մատտէլէրտէ էտիլէճէք թատիլաթ հազ-գընտա հաթիլարճա միւզաքէրէ ինրա էտիլմիշ վէ հէր չէյ սէօյլէնմիշ օլտուղու սէպէպտէն, պու թէքիլի հազընտա թէքար միւնահէսէյէ լիւզուճ օլմատըղըն պէյանիւ, մէսէլէյէ տաիր միւլթաթէլէն պիր գարար վէրիմիշ տիր թալէպ էթմիշ տիր: Պապանդատէ Խամալիլ Հազգը «Սիւնիկիւլէր իլէ կէլիպ պիլի սըլարը չրգարսա խաինիլ տահա էյի օլմագ մը խաթ» տէմիշ, վէ էնճամ մէսէլէնին միւլթաթէլիլաթ գարարըյէ միւզաքէրէսինէ գարար վէրիմիշ տիր: Պապան-դատէ՝ պիր պաշգա միւնասիպէթտէ Գապինէ՝ մէճլիստէ օգուսուղու փրօղրամտա նիլին մէճլիս հազընտա պիր չէյ տէմէյիպ մէճլիսի միլլինին իթիմասընը ալմագ չէրէֆինէ նաիլ օլ-տուգտան սօրա...» տէմիշ վէ Հիւսէյին Հիւ-մի փաշա՝ «Գապինէ պուսու ապա պիր չէրէֆ սայմագ» տէմիշ տիր: Էնճամ մէսէլէ պիլի նէ-թիճէյէ Իգթիւրան էտէմէյիպ, միւզաքէրէնին ֆէնճէնպիլ կիւնիւ տէվամը գարարկիր օլմուշ տըր:

Միւսիլի մէսուլ վէ սանիպի ինքիլապ
Թ. Գ. Գրիգորիւն

Օ. ԱՐՋՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՍԸ
Տէրիսատէթ, Ջագմագըլար, Յակոբեան խան